Halkın Gazetesi
Demokrat
31 ARALIK 1979
750 KURUŞ

"ISINANLAR VE ÜŞÜYENLER"
Yazı dizisi yarın 8. sayfada

Mazot yok, kömür yok, fuel-oil yok, gazyağı yok, elektrik kısıntıları ısınma umudunu tümden ortadan kaldırdı

DONUYORUZ!..

- Türkiyenin sadece 7.000 ton fuel-oil stoku kaldı. Anadolu kömürsüzlükten perişan.
- Okullar, devlet daireleri, yuvalar, kreşler, hastaneler yakacak yokluğu yüzünden kapanma tehlikesiyle karşı karşıya
- Ankara'da 120 bin ton kömür açığı var 20 Ocaktan önce Ankara'nın kömür açığı kapatılamıyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Türkiye'nin ilk kez böylesine büyük bir yakacak ve enerji sorunuyla karşı karşıya bulunduğu bu günlerde, Ankara'da hiç bir baca tütmüyor, Kömürün tonu karaborsada 4—5.000 liraya çıkarken, 9 liradan işlem gören fuel—oil 30 liraya kadar yükseldi. Bu durumda özellikle işçilerin ve memurların yükselen yakacak fiyatlarını karşılayamadıkları ve çok zor durumda kaldıkları öğrenildi.

Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampusu Yönetim Kuruluna üniversitenin yakıt yokluğu nedeniyle mart ayına kadar kapatılması teklifi getirildiği de öğrenilenler arasında. Beytepe'de öğrenim görülen dersanelerde ısı 10 dereceyi geçmiyor. Bu arada yakıt yokluğu nedeniyle devlet daireleri, işyerleri ve hastahanelerinde bir hafta dan beri oldukça düşük seviyede ısıtıldıkları çeşitle kişiler tarafından ifade edildi.

Apartman yöneticilerinin ise evlerdeki mevcut yakıtların azalması için kaloriferleri günde birkaç saat yaktıkları ve henüz yakıtı bulunan evlerin bile buzdolabı gibi olduğu belirtildi.

Yakıt yokluğunun büyük ölçüde etkilediği bazı devlet dairelerindeki memurların palto ve mantolarıyla çalıştıkları, bazı devlet dairelerinde ise gaz sobası kurulmaya başlandığı saptandı. Bu arada Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Spor Toto Genel Müdürlüğünde yakıtsızlık nedeniyle memurların yarım gün çalıştıkları ileri sürüldü.

(Devamı 7. Sayfada)

Çocuk yılında çocuklar perişan

Neyyire ÖZKAN

1979 çocuk yılının son günlerinde bakım yurtlarında ve kreşlerdeki çocuklar fuel-

(Devamı 7. Sayfada)

ÇEKİN ELİNİZİ

Dursun AKÇAM

Gazeteler yazdı, "1711 öğretmen görevden alındı.", "10994 öğretmenin de işine son veriliyor."

Sebep mi?.. Kahramanmaraş soykırımını protesto ederek bir gün derslere girmemek ve bir de öğrencileri bu eyleme zorlayarak "sokağa dökmek" Ne de kolaymış meğer!. Bu çocuk (!) denilen kişilere evde anaları babaları söz anlatamaz, polis başedemez, sıkıyönetim bir çare bulamaz! Ama öğretmenler bir işaret verdiler mi tamam "sokaklar istila!" İlkinden yükseğine, üniversitelisine değin Türkiye'deki tüm öğrencilere buyuran öğretmenlerin sayısı da o denli çok değilmiş, "maarif camiasında çalışan muallimlerin yüzde üçü kadar!" Böylesine güçlü öğretmenleri kınamak mı, övmek mi gerekir bilemem!...

İşte koparılan onca gürültünün nedeni bu! Ne yakıt sorunu, ne IMF ipoteği, ne de ülkeyi kan gölüne çeviren faşist cinayetler!... Elde satır, gerici koalisyon koro halinde saldırıyor, öğretmenler de öğretmenler!...

Öğretmen kıyımına soyunan Milli Eğitim Bakanı da son olayları fırsat belleyerek hem davacı, hem savcı, hem de yargıç rolünde demeç üstüne demeç veriyor, öğretmenleri asmalı, kesmeli!.. Hükümete şirin görünmek isteyen valilerin, kaymakamların kolları sıvalı. Kitleler halinde sorgulamalar, açığa almalar!... Ülkede Anayasa varmış, ekonomik—demokratik haklar varmış, yargı organı kararı olmadan kimse suçlu ilan edilmezmiş... Sen bunları Marko Paşa'ya anlat! Suçlu bulunmuştur. Ülkeyi yakıp yıkanlar, kana boyayanlar hep öğretmenler!...

Sayın Demirel, "Biz yangını söndürmeye talibiz" demişti. Umarız onbinlerce öğretmenin ocağını söndürmeye talip olmamışlardır! Yakıt yokluğundan tütmeyen fabrika bacaları, yanmayan aile ocakları, buz kesen evlerde hasta bebelerin iniltileri yetmezmiş gibi bir de bu karakışta onbinlerce öğretmenin ailesini dağıtmak, çoluğunu çocuğunu perişan etmek!... Özgürlükçü demokrasi dediğin böyle olur zahir!...

İşin doğrusu aranırsa Kahramanmaraş olayları protestosu bir bahanedir. Sayın Demirel valiler toplantısında TÖB—DER'i, TÖB—DER'li öğretmenleri gündeme getirmişti. Bazı gayretkeş valilerin TÖB—DER'e üye öğretmenleri meslekten atma önerilerini Başbakan'ın olumlu karşıladığı bilinen bir gerçekti. Ayrıca bu işlemi yürütenler yasal engellerden, Danıştay kararlarından da korkmayacaklardı!... Ve geçtiğimiz günlerde TÖB—DER'in kapatılması, yöneticilerinin içeri atılması, bu nedenle bir rastlantı sayılmamalıdır.

TÖB—DER kapatıldı da ne oldu? Merkez Bankasının boş kasalarına döviz mi yağdı, yokluğa, yoksulluğa bir çare mi bulundu, yoksa faşist cinayetler mi durdu...

(Devamı 7. Sayfada)

TÖB-DER Genel Sekreter Yardımcısı

Bican: Düşünceye mühür vurulamaz

- KAPATMA YAZISININ TARİH BÖLÜMÜNÜN TÜKENMEZ KALEMLE YAZILMIŞ OLMASI KARARIN DAHA ÖNCEDEN ALINDIĞINI GÖSTERİYOR.

ANKARA(DEMOKRAT)

TÖB-DER Genel Sekreter yardımcısı Seyfettin Bican dün yaptığı yazılı açıklamada, "TÖB-DER'in faaliyetine son verilebilir, kapılarına mühür vurulabilir ama TÖB-DER'li öğretmenlerin düşüncelerine hiçbir zaman mühür vurulamaz" dedi.

TÖB-DER'e karşı uygulanan baskıların, öğretmenleri güvencesiz bırakmayı amaçladığını belirten Bican, baskıların, TÖB-DER'li öğretmenlerin dayanışmasını bileyeceğini de söyledi.

(Devamı 7. Sayfada)

22 demokratik kitle örgütü TÖB-DER'in derhal açılmasını istedi

HABER MERKEZİ

Aralarında DISK'e bağlı bazı sendikaların da bulunduğu 22 demokratik kuruluşun temsilcileri, ortaklaşa düzenledikleri basın toplantısında, TÖB—DER'in derhal açılmasını ve yöneticilerinin serbest bırakılmasını istediler.

Antidemokratik uygulamalara son verilmesi, öğretmen boykotu nedeniyle açığa alınan öğretmen ve yöneticilerin derhal görevlerine iadeleri istenen açıklamada şu görüşlere yer verildi

"24 Aralık 1979 günü

(Devamı 7. Sayfada)

ÜLKER İŞÇİLERİNİN DİRENİŞİ SÜRÜYOR

İŞÇİLER: MÜCADELEMİZ TAMAMİYLE SINIFSALDIR

Ayşe DÜZKAN

Sabri Ülker'e ait, 1200 işçinin çalıştığı Ülker Bisküvi Fabrikası'nda, işçilerin sürdürdüğü direniş 135. gününde. Ülker işçileri direnişlerini şöyle anlatıyorlar:

"On ay kadar önce, işveren, tüzük gereği temsilcilik seçimi yapılması için imza topladıkları gerekçesiyle altı arkadaşımızı işten attı. Bunun üzerine sendikamız, faşist olan eski temsilcileri görevden alarak yerlerine yeni temsilciler atadı. Bu arkadaşlar, daha sonrra yapılan temsilcilik seçimlerini de kazandılar. Biz de atılan arkadaşlarımızın yeniden işe alınınaları için işi yavaşlatma eylemine giriştik. Ancak, işveren kanunsuz olarak lokavt

(Devamı 7. Sayfada)

Cibali direnişi tütün tozu ve faşizm

"Bilir, çünkü yüreğinin üç köşesinde üç acı sızlar..."

Kerim DOĞRU'nun röportaj dizisinin üçüncüsü sayfa 4'de

Tekel işçilerinin sorunları parlamentoya götürülecek

HABERİ SAYFA 5'de

Carter, kırmızı telefonla Brejnev'den askerlerini Afganistan'dan çekmesini istedi

DEMOKRAT HABER MERKEZİ

Afganistan'daki darbeden sonra dünyadaki diplomatik gelişmeler birden hızlandı. Beyaz Saray'la Kremlin arasında çekilmiş bulunan kırmızı telefon ilk kez çalıştı ve Birleşik Amerika Devletleri Başkanı Jimmy Carter, Brejnev'le bu telefonda konuşarak, Sovyet askerlerinin bu ülkeden derhal çekilmesini istedi. Amerikan Dışişleri olayları saat saat izlediğini her olasılığı düşünerek, çeşitli çözümlere gidebileceğini bildirdi. Bu çevrelerin değerlendirmelerine göre, Afganistan'da 20-25 bin Sovyet askeri vardır. Dışişleri Brejnev'in Carter'e yanıtı hakkında bildiride bulunmadı.

MISIR AMERİKA'YA YARDIM EDECEK

En ağır tepkiler Çin Halk Cumhuriyeti ile Mı-

(Devamı 7. Sayfada)

73 işyerinde 5871 işçi grevde

ANKARA (DEMOKRAT)

Ülkemizde 73 işyerinde toplam 5871 işçiyi kapsayan grevlerin sürdüğü saptandı. Ayrıca 5 işyerindeki lokavtlar sürerken 82 bin 421 işçiyi kapsayan 21 işyerindeki grev kararlarının Bakanlar Kurulu'nca ertelendiği de belirlendi.

Çalışma Bakanlığı yetkililerinden alınan bilgiye göre, 63 özel sektör

(Devamı 7. Sayfada)

Elazığ Cezaevi'nde faşistler, devrimcilere saldırdı, 1 kişi öldü

HABER MERKEZİ

Elazığ Cezaevinde faşistlerin saldırısı sonucu bir devrimci tutuklu öldürülürken, İstanbul'da da önceki gece silahlı saldırıya uğrayan bir kişi yaşamını yitirdi.

ELAZIG

Elazığ Cezaevinde bulunan tutuklu faşistler önceki gün devrimcilere şiş ve silahlarla saldırdılar.

Faşistlerin şiş ve silahlı saldırıları sonucu Tunceli doğumlu 25 yaşlarında soyadı saptanamayan Nevzat adlı bir devrimci kalbinden vurularak öldürüldü. Vücudunun çeitli yerlerinden şişle ağır yaralanan Kemal Yüksel ise Elazığ Devlet Hastanesine kaldırıldı.

Elazığ Cezaevindeki faşist tutukluların önceki gün saat 16.30'da düzenledikleri saldırılarda kullandıkları şiş ve tabancaların cezaevine nasıl sokulduğu ise öğrenilemedi. Konuyla ilgili olarak bilgisine başvurulan Cezaevi Müdürü herhangi bir açıklama yapmaktan kaçındı.

Devlet hastanesi yetkilileri ağır yaralı olarak hastaneye kaldırılan Kemal Yüksel'in sağlık durumunun da ciddiyetini koruduğunu açıkladılar.

(Devamı 7. Sayfada)

ASKERİ YARGITAY KARARINA RAĞMEN

"Yasak kitap" bulunduran avukat gözaltında...

HABER MERKEZİ

İstanbul'da Anadoluhisarında oturan Avukat Ferda Kazancıbaşı Askeri Yargıtay'ın yasak kitap bulundurmanın suç olmadığına ilişkin kararına rağmen evinde Marks ve Lenin'in kitapları olduğu gerekçesiyle gözaltına alındı.

Önceki gece sıkıyönetim güvenlik kuvvetlerine Avukat Ferda Kazancıbaşı'nın evinde patlayıcı madde bulundurduğu gerekçesiyle bir ihbar yapıldı. İhbarı değerlendiren sıkıyönetim yetkilileri gece saat 02.30'da Kazancıbaşı'nın evine baskın yaptılar. Yapılan aramada evin ayrı bir bölümünde oturan avukatın babasında bir tabanca bulundu. Avukat Ferda Kazancıbaşı'nın evinde ise Karl Marks ve Lenin'e ait kitaplar bulundu. Kitapların "yasak" olduğunu bildiren yetkililer avukatı ve 71 yaşındaki babasınıgözaltına aldılar. Avukatın Beykoz Emniyet Amirliğinde gözaltında tutulduğu öğrenildi.

Avukat Ferda Kazancıbaşı'nın bir faşistin öldürülmesiyle ilgili davada sanık avukatlığı yaptığı da bildirildi. Hukukçular, yasak kitap konusunda Askeri Yargıtay'ın kararlarını hatırlatarak böyle bir suç olamayacağını belirttiler ve bu yöndeki uygulamaların yasal açıdan sakıncalar yaratabileceğini bildirdiler.

FKÖ'nün 15. kuruluş yıldönümüne Türkiye'den 4 parlamenter katılacak

ANKARA (DEMOKRAT)

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün 15. kuruluş yıldönümü nedeniyle Türkiye'den bir parlamento heyetiyle bazı gazeteciler Lübnan'a gideceklerdir.

Lübnan'a gidecek heyette, CHP'den Ankara Milletvekili Altan Öymen, MSP'den İstanbul Milletvekili Hasan Aksay, Milli Birlik Grubundan

(Devamı 7. Sayfada)

YENİ YIL MESAJLARI

Kaçmaz: Anti—faşist mücadele bayrağı daha da yükselecek

- DEMİREL: TÜRKİYE ÖNEMLİ SIKINTILARLA KARŞI KARŞIYA

HABER MERKEZİ:

Yeni yıl nedeniyle yayınlanan mesajlarda Başbakan Süleyman Demirel, "1980 eşiğinde Türkiye bir fevkalade hal denilebilecek kadar önemli sıkıntalarla karşı karşıyadır" derken, TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, 1980'de anti-faşist mücadele bayrağının daha da yükseleceğini söyledi.

DEMİREL'İN MESAJI

Başbakan Süleyman Demirel, yeni yıl nedeniyle dün yayınladığı mesajda, Türkiye'nin şimdiden önündeki iki on yılı düşünmesi gerektiğini bildirerek, "Türkiye 1990 ve 2000 yıllarında nereye varacağını bilmeli, o ufuklarda hedefsiz kalmamalıdır" dedi.

Demirel özetle şunları söyledi:

"1980 eşiğinde Türkiye fevkalade hal denilebilecek kadar önemli sıkıntılarla karşı karşıyadır. Türkiye, can derdi, geçim derdi, yarın derdi içine düşmüştür. Gündelik hayatımızda yaşadığımız bu sıkıntıların sebebii ne devlet, ne rejimdir. Sebep son iki yılın kötü idaresidir,

(Devamı 7. Sayfada)

SELAM OLSUN

BÜLENT ÖZÜKAN

Selam sözcüğünün ayrı bir anlamı var toplumumuzda. Genç-ihtiyar, ilerici-gerici ayırım yapmaksızın hepimizin kullandığı bir sözcük. Hem öyle bir sözcük ki, nötr elektron gibi. Üzerine yükleyeceğiniz anlama göre istediğiniz yerde kullanabilirsiniz.

Kısacası selam var, selamcık var. Selam edip gerçekten sevgi ve saygınızı, içtenliğinizi ve inancınızı dostlarınıza iletmeniz olanaklı. Bir de, örneğin "anasına selam söylemek" var ki, başka sözcük kullanmaya gerek kalmadan karşınızdaki niyetinizi hemen anlar.

İşte elinizdeki Demokrat Gazetesi bir anlamda "Selam"lar söylemek amacıyla çıkıyor.

Kime mi?

Düşünceye, emeğe, yüreğe ve eyleme...

Tabii bunlardan nasibini alabilenlere...

Kime mi?

İnsanlık suçu faşizmi düşünce diye belleyenlere. Emek sömürüsünü uğraş belleyenlere. Eylemsizliklerine oportünistçe bilimsel kılıf bulanlara da elbet selamımız var. Ve daha çoook olacak...

Tabii selamlarımız burada bitmiyor.. Sırası gelmişken, Demokrat'ın çıkışını 'macera' olarak niteleyip rahatlarını bozmak istemeyen "gazeteci dost"larımıza, arkadaşlarımıza da selamımız var.

Selam sıralamaya başlayınca insan kendini göndermekle borçlu sanıyor. Gel de SEKA'ya selam söyleme....

Paylaşılacak Mutluluk

Zor günlerde, inançla Demokrat'ın ilk sayılarını sizlere hazırlarken, kağıt sorunu "sansür" gibi karşımıza çıktı. Ön araştırmalarımız sonucu 100.000 adet basmayı planlamıştık. Seka yetkililerinin talebimizin ve tahsisimizin çok küçük bir bölümünü karşılayabilmeleri baskımızı 50.000'de sınırlamamıza yol açtı.

Demokrat şu anda piyasa talebinin altında baskı yapan ilk ve tek gazetedir. Daha ilk günden telefon yağmaya başladı. Samsun, Fatsa, Diyarbakır, G.Antep, Hatay, Uşak, Kars ve Ağrı gönderdiğimiz gazeteleri ilk bir-iki saat içersinde tüketen illerimiz oldu. Gazetemize ulaşan telefonların büyük çogunluğunu daha fazla gazete talep eden bayiler oluşturuyordu.

Çıkış ve hamle günlerinde gazetelerin normalin üzerinde satış yaptığını bilenlerdeniz. Ama yine de emeğin, yedi veren gülü gibi tomurcuklanıp çiçek açması paylaşılacak en güzel mutluluklardan biri...

Olanaklarımızın sınırlı olması, düşündüğümüz gazeteyi hazırlamamızı engelliyor. Habercilikte ilk günden itibaren yeterli olamadığımızı biliyoruz. Üçüncü günde elektrik kısıntısı, dördüncü günde uçakların hava muhalefetiyle kalkmaması Demokrat'ı oldukça gecikmeli olarak Anadolu'ya dağıtmamıza neden oldu. Bu aksaklıkların giderilmesi büyük sermaye birikimini gerektiriyor. Benzer olayları önümüzdeki günlerde de yaşamamız olası. Dileğimiz okuyucularımızın geç de olsa gazeteyi hergün alarak sahip çıkmaları.

Türkiye önemli günlerini yaşıyor. Demokrat bu önemli günlerin içinden çıktı. Egemen sınıfların güdümündeki TRT ve basın Kahramanmaraş katliamını protesto edenleri "vatan haini" olarak göstermeye çalışırken Demokrat, haber ve katliamı kınayan bildirilere yer vermekle gereken selamı söylemeye başladı...

Ve söylemeye devam edecek okurlarına yürekten "selam olsun" diyerekten.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

31 ARALIK

1961 - SARAÇHANE İŞÇİ MİTİNGİ

1945'ler sonrasında hızlanan bağımlı kapitalistleşme süreciyle birlikte, işçiler sayıca artıyor, belli merkezlerde yoğunlaşıyor ve ekonomik-demokratik amaçlı hareketlere girişiyorlardı.

1970 öncesinin en büyük işçi mitingi 1961 Anayasası'nın işçilere tanıdığı grev hakkının kullanılmasına ilişkin olanıydı. Meclis'te Grev ve Toplu Sözleşme Yasası görüşülürken, bir yandan sendikalar bu konuda toplantılar düzenliyor, bir yandan da işveremer yasa tasarısının değiştirilmesini istiyorlardı.

Anayasa'da yer alan grev hakkının kullanılması için işçiler Türk-İş yönetimini zorladılar. Bunun üzerine Türk-İş bir miting yapma kararı aldı. Miting Grev ve Toplu Sözleşme Yasası'nın bir an önce çıkarılmasını sağlamaya yönelikti. İstanbul, Saraçhane Meydanı'nda düzenlenen bu gösteriye, Türkiye'nin dört bir yanından 100 bini aşkın işçi katıldı. Mitingde konuşmacılar, grev hakkının işçilerin lehine olmayan bir biçimde çıkması durumunda genel greve gideceklerini açıkladılar. Gösteriye katılanlar grev hakkının en geniş biçimde kullanılması için yemin ettiler.

1970 - GAMAK İŞÇİSİ ŞERİF AYGÜN YAŞIYOR.

29 Aralık günü polisin açtığı ateş sonucu ölen, GAMAK Elektrik Motorları Fabrikası işçilerinden, Şerif Aygün'ün cenazesi, binlerce işçi ve öğrencinin katıldığı bir törenle kaldırıldı.

İstanbul Üniversitesi'nde Şerif Akgün için düzenlenen forumda "Katil Polis", "İşçi-Köylü Elele, Milli Cephede" sloganları atılırken, Demirel hükümeti de şiddetle protesto edildi. Öğrenci temsilcilerinin yaptığı konuşmalarda parlamentonun Atatürk devrimlerine karşı olduğu belirtildi.

Daha sonra Beyazıt'tan Edirnekapı'ya kadar omuzlarda taşınan Şerif Aygün'ün cenazesi, buradaki mezarlıkta toprağa verildi.

Şerif Aygün'ün öldürülmesi üzerine açıklama yapan GES-İŞ, CHP Ankara Milletvekili Osman Soğukpınar, DİSK, İlkokul Öğretmenleri Sendikası (İLK-SEN) ve TÖS, hükümeti ve valiyi protesto ettiler.

1977 — NECİP BOZALİOĞLU YAŞIYOR

İstanbul, Beşiktaş'taki Mimarlık Yüksek Okulu kantinine 27 Aralık günü yapılan silahlı faşist saldırıda ağır yaralanan Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (DGSA) öğrencisi Necip Bozalioğlu tedavi edilmekte olduğu Şişli Çocuk Hastahane'sinde sabaha karşı öldü. İstanbul Yüksek Öğrenim Derneği üyesi ve Devrimci-Yol taraftarı olduğu bildirilen, Necip Bozalioğlu için DGSA'da yapılan cenaze törenine kalabalık bir öğrenci kitlesi katıldı. Törene ayrıca ölen devrimcinin babası CHP Zara İlçe Başkanı Necmettin Bozalioğlu, dayısı CHP Sivas Senatörü Adil Altay, Akademi Başkanı Prof. Sadun Ersin'de katıldı. Tabutu başında nöbet tutan arkadaşlarının kısa konuşmaları ve "Kahrolsun Faşistler", "Necipler Ölmez" sloganlarıyla süren tören, MC hükümetine ve faşizme karşı büyük bir gösteri oldu.

Necip Bozalioğlu'nun tabutu devrimci marşlar söylenerek, arkadaşlarının omuzlarında Sirkeci'ye kadar getirildi. Saygı duruşunda bulunulduktan ve devrim andı içildikten sonra tören sona erdi.

YARADANA SIĞINIP

Kara kutu

Can YÜCEL

"Trabzon" uçagı faciası gerilerde kaldı, yenilerine intizar ediyoruz artık havalara bel bel bakarak. Oysa, hafıza-i beşer nisyan ile malul değil, isyan ile mahmul olmalıdır. Ama bizde ölüyü öte korlar, götünü dürte korlar...

Hollanda'dan başımıza satın aldığımız bu F-28 belalarının encâmına bakarak, ülkemizin zorlu bir düşman saldırısına uğradığına inansak yeri- nerdeyse. İllerimiz birer birer düşüyor: İlkin "Van", ardından "Bursa", yenileyin de işte "Trabzon" gitti güme, Birincisi kaptan pilotun bekriliğinden, ikincisi pist ışıklarının sönüvermesi yüzünden; pisi pisine yani. "Trabzon"un düşüşüne dair rivayetler ise muhtelif. Yetkililere göre, uçak "bulunmaması gereken bir yerde ve olmaması gereken bir yükseklikte" imiş. Havayolu Pilotları Yönetim Kurulu ise, uçağın "sis nedeniyle değil, trafik cihazlarının normal çalışmaması yüzünden " kazaya uğradığını ileri sürüyorlar. Kimi de altimetre bozuktu diyor. Gazetelerimizden birine bir demeç veren bir yurttaşımızın anlattıklarına bakılırsa, kendisi bu talihsiz uçağa bir hafta önce Samsun'dan binecek olmuş; kapısı kapanmıyormuş bitürlü, hostesle birlikte omuzlamışlar kapıyı, başaramamışlar ama; bunun üzerine hostes alarm aygıtının telini kesmiş; alarm ışığı sönmüş, kapı da aralık, öyle havalanmışlar...

Bütün bunlar gayrı-bilimsel açıklamalar elbet. Enkazdan çıkarılıp Amerika'ya yollanan kara kutunun içindeki bantlar Amerikalı dostlarımızca okunup çözümlendikten sonra işin aslı anlaşılacakmış. Pilotların kazadan önce, alan kulesiyle ve kendi aralarında konuştukları, facianın nedeni ne ışık tutacakmış...

Bu arada tatlı canını kurtardığı için sevinenler de yok değil. Bir Japon ziyaretçi gece viskiyi fazla kaçırdığı için uçağı kaçırmış da, o sayede postu kurtarmış. Nazmi diye bir dostum vardır. o da pek sevinçli. "Düşün" diyordu "geçen gün rastladığımda, "aylar önceden planlamıştık bizim şirketlen, aynı günlerde ben de Samsun'da olacaktım. Körtaşı bu belli olmaz, belki de bu uçağa düşecektim dönüşte. Allahtan parmağımda dolama çıktı da..." Zaten bu karamuk günlerde hepimize kala kala bir sevinç kaynağı kaldı: şu beladan, bu kazadan, o kimvurdudan tesadüfen paçayı kurtarmış olmamız. "İyi ki, "diyorsun" vuruşma sırasında Beşiktaş çarşısında değildim. Bir serseri kurşunla kalıbı dinlendirmem işten bile değildi. Ve hayata yeniden dönmüşçesine seviniyor, bi seviniyorsun... Bu kadarcık sevince de fitiz biz...

Gelgelelim, asıl büyük uçağımız, "Türkiye" uçağı yine bir Türbetepe'ye doğru hızla yol almakta. Okığıştı da param parça olacak olan yurdumuzun enkazı arasından da bir kara kutu çıkaracaklar elbet. Amerikalı dostlarımız kekâh köşelerinde rahat rahat bantları okur, başımıza gelen felaketin nedenlerini tâbir ederler artık. Hoş, o bantları da onlar dolduruyorlar ya asıl.

Velakin, bizim biz olup, iş kara kutuya, kara kaplı kitaba dayanmadan, bu ölümcül rotadan çıkmanın çaresine bakmamız gerek. Düşenin sade dostu değil, düşmanı da düşü de kalmaz zira...

FORUM

DGM SORUŞTURMASI

Bayındırlık eski bakanı ve Mardin bağımsız milletvekili Şerafettin Elçi

Elçi: "DGM'lerin kurulma şansı yoktur"

DEMOKRAT: DGM-ler yeniden gündeme geldi. Başbakan Süleyman Demirel, "DGM'ler ile şiddet olaylarının önlenebileceği" görüşünü savunuyor. DGM'lerin kurulmasının amacı sizce neye yöneliktir?

ŞERAFETTİN ELÇİ

DGM'lerin kuruluşu ile şiddet olaylarının önlenebileceği görüşüne katılmak olanaksızdır.

Zira anarşik olaylar yüzeysel bir çözümle ve polisiye önlemlerle önlenebilecek olaylar değildir.

Bugünkü anarşik olayların temelinde önemli sosyal ekonomik ve kültürel nedenler bulunmaktadır.

Toplumumuz çağdaşlaşmak ve demokratikleşmek özlemini derinden duymaktadır. Toplumun derinliklerinden gelen bu özlemin savaşımı verilmektedir. Toplumu geriye götürme, çağımızda medeni toplumlarca nefretle karşılanan faşist yöntem kurma çabaları ile Türkiye'nin çağdaşlaşma özlemleri arasındaki savaşım bugünkü şiddet olaylarının nedenini oluşturmaktadır. Şiddet olayları eğer gerçekten önlenmek isteniyorsa toplumumuzun çağdaş bir toplum düzenine kavuşturulması gerekir.

Kaldı ki tarihi akış içerisinde bu sürecin durdurulması da olanaksızdır.

Toplumu huzura kavuşturmak isteyen yöneticiler çağdaşlaşma sürecinin önüne engeller dikmekten ziyade bu süreci hızlandırma çabasına girmelidirler.

DGM'lerde toplumumuzun çağdaşlaşma sürecinin önüne dikilmek istenen engellerden birini oluşturmaktadır. Bu nedenle şiddet olaylarının DGM'lerle önlenebileceği kanısında değilim. Toplumumuzun bugünkü sıkıntılarının nedeni temel hak ve özgürlüklerin sınırsızlığı değil, aksine özgürlüklerin kısıtlı olması, anayasada yer alan temel hak ve özgürlüklerin uygulama sahası bulunmamasıdır.

Bugün bizden çok daha ileri düzeyde düşünce özgürlüğüne yer veren ülkeler şiddet olayları ile karşı karşıya bulunmamaktadır. Bundan da anlaşılıyor ki özgürlüklerin kısıtlanması toplumsal sıkıntılarımızı önleyici olamaz.

DGM'lerin kurulmasının asıl amacı emekçi ve ilerici kesimin sesini boğmak böylece vurguncuların ve emperyalizm işbirlikçilerinin devlet olanaklarını rahatlıkla sömürebilmelerine elverişli suskun bir toplum modeli olusturmaktır.

Türkiye'de halen gerçek anlamda bir demokrasiden söz etmek mümkün değildir. Her çeşit düşüncelerin dile getirilmesi bu düşüncelerin örgütlenmesi halkın iradesinin temsilcisi olarak parlamentoda yerini alması demokrasinin kaçınılmaz gereğidir. Bugün ülkemizde çağdışı faşist, şövenist dünya görüşünü benimseyen görüşler rahatlıkla dile getirilip, örgütlenip parlamentoda temsil edilme olanağına kavuşmuşken en az 1.5 milyar insanın benimsediği sosyalist düşünceler kanunlarla yasaklanmıştır.

Bu dünya görüşünü benimseyenlerin legal olarak düşüncelerini dile getirmeleri ve temsil ettikleri düşünceleri parlamentoda yansıtma olanağı bulunmamaktadır. DGM'lerin kuruluşunun bir amacı da bu görüşleri daha da engellemeye yöneliktir. Tek çıkar yol bilimsel açıdan Türkiye'nin toplumsal ve ekonomik sorunlarının özgürlükçü bir ortam içinde yeterince dile getirilerek tartışılması, devletin resmi ideolojisinde bu görüşlerin yansıtılmasıdır.

DEMOKRAT: DGM'lerin kurulma şansı nedir? Kurulursa uygulamadaki başarı oranı ne olur?

ŞERAFETTİN ELÇİ

DGM'lerin kurulma şansı bugünkü parlamento aritmetiği içinde Anayasa'da gerekli değişiklik yapılmadığı sürece yoktur. En azından demokrat yapılı her parlamenterin de bu mahkemeler karşısında tavır alması gereklidir.

DGM'lerin kurulması halinde başarılı olma yani şiddet olaylarını önleme olanağı yoktur. Zira bugünkü şiddet olaylarına neden olan sorunlara gerçekçi toplumsal çözüm yolları getirilmedikçe, polisiye önlemler ve özgürlükleri kısıtlamaya yönelik atılımlar sonuçsuz kalacaktır. DGM'lerden daha geniş yetkilere sahip olan sıkıyönetim uygulaması bile bu olayları önlemeye yeterli olmadığına göre DGM'lerin bu konuda başarılı olması beklenemez.

DEMOKRAT: DGM karşısında tavrınız ne olacaktır?

ŞERAFETTİN ELÇİ

Yukarda belirttiğim gerekçelerle DGM yasasına karşı tavır alacağım. Parlamentodaki görüşmeler sırasında bu yasanın çıkmaması için yasal görevimi sonuna kadar yapacağım.

Halkın Gazetesi Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Biz seracıların sorunlarına eğiliniz

Bizler Antalya'nın Kaş kazasına bağlı Demre bucağı seracılarıyız.

Seracılık güney illerimizin sahil şeridine yaygın bir üretim şeklidir. Seralarda başta domates ve biber olmak üzere çeşitli sebzeler yetiştirilir.

Alınterimizle bir avuç tüccar, tefeci ve komisyoncunun ceplerini şişirerek bugünlere geldik. Fakat bu yıl seralarımızı ekmek için plastik bulamıyoruz.

Tek geçim kaynağımız olan seralar bu yıl bomboş. Dağ köylerinden gelen binlerce köylü tahtasını tarabasını yokfiyatına burdaki fırsatçılara satıp köylerine gidiyor.

Hiç kimse bizimle ilgilenmiyor. Binlerce üretici kaderleriyle başbaşa bırakıldı. Ne yapacağımızı bilemiyoruz. Fakat bilmeye başladığımız ve bilmek zorunda olduğumuzu kavradığımız bir şey var ki, hangi iktidar gelirse gelsin bizim derdimiz bitmez.

Çıktığını duyduğumuz Demokrat gazetesinin sorunlarımızın çözümünü gösterecek bir yayın yapması dileğiyle selamlar.

Demreli Üretici Köylüler

"İmtiyazlı" kişiler hemen benzin ve mazot alıyor

Her şeyden önce halkın her kesiminin sorunlarını çekinmeden dile getirebilecekleri böyle bir köşe hazırladığınızdan dolayı sizlere teşekkür ederim.

Mektubumda size yazmayı düşündüğüm sorun, henüz güncelliğini korumakta olan "Akaryakıt ve tüpgaz" sorunudur. Ben özellikle kendi mesleğimle ilgli olması nedeniyle akaryakıt konusundaki sorunlarımızı dile getirmek istedim. Ben 20 yılı aşkın süredir kamyon şoförlüğü yapmaktayım. Ancak, son iki-üç yıldır zamanımın çoğunluğunu kuyruklarda geçirmekteyim. Kalan zamanımda ise bir veya iki nakliye yapabilirsem kendimi şanslı sayıyorum. Ancak beni ve benim durumumda olan kişileri üzen ise kuşkusuz kuyruklarda eşit muamele yapılmaması. Zengin kılıklı ve "İmtiyazlı" bazı ikişilerin özel otolarına ve sözde ekmek arabası olan bazı kamyonetlere öncülük tanınarak beklemeden benzin ve mazot verilmesine karşılık bizim gibi ekmek parasını şoförlük yaparak sağlayan "İmtiyazsız" kişilere ise kuyrukta bekleyin sıranız gelirse benzin veya mazot da kalırsa alırsınız denmekte ve saatlerimizin boşubosuna geçmesine göz yumulmaktadır.

Diğer soruna tüpgaz bulmak veya almak için saatlerce kuyruklarda beklememize karşın tüpgaz alamamakta ve eve eli boş bir şekilde dönmekteyiz.

Kısacası, bu iki sorunla da karşılaşan yalnızca ben yada benim "İmtiyazsız" olarak nitelediğim kişilerdir. Bu sorun, uygun bir dille kamuoyuna yansıtılırsa beni ve aynı sorunlarla karşılaşan birçok kişiyi mutlu edersiniz. Tekrar teşekkür eder gazetenizin başarılı olamasını içten temenni ederim.

Tüm Dertli Şoförler Adına R.Y.

EKONOMİ DÜNYASI

Afşin - Elbistan Santralı'nın 7 yılda yarısı tamamlanabildi

EKONOMİ SERVİSİ (ANKA)

Bitirildiğinde Türkiye'nin bugünkü toplam enerji üretiminin yüzde 28'ini karşılayacak olan, Afşin-Elbistan Termik Santrali'nin, yapımına başlanan 1972 yılından bu yana geçen 7 yılda ancak yarısının tamamlanabildiği belirlendi.

1982 yılında tamamlanarak hizmete girmesi beklenen santralin Ekim ayı sonuna kadar 30 milyar olarak saptanan proje maliyeti, yeniden yapılan hesaplara göre 56 milyar liraya yükseldi. Son hesaplamalar gözönünde bulundurulduğunda, santral için bugüne kadar yapılan harcamalar, toplam maliyetin yüzde 30,6'sını oluşturuyor.

Türkiye Elektrik Kurumu ve Türkiye Kömür İşletmelerinin ortaklaşa sürdürdükleri proje için 830 milyon dolar dış kaynak gerektiği, bugüne kadar ise, Suudi Kalkınma Fonu, Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası ve Exim-Citibank gibi uluslararası mali kuruluşlardan 666 milyon dolarlık kredi sağlanabildiği belirtildi.

Abu Dabi, Türkiye'den bankacı eleman istiyor

Ekonomi Servisi

Abu Dabi Emirliği'nin resmi bankası olan: National Bank Of Abu Dabi'nin yetkilileri Türkiye Büyükelçiliği ile yaptıkları görüşmede, yılda iki üç kez bankalarının personel gereksinimi için Financial Times ve Economist gazetelerine ilan verdiklerini bildirerek, 27 ülkeye mensup uzmanlarının bankalarında görev aldığını ve genel bankacılık, uluslararası ticaret ve mali analiz dallarında uzmanlaşmış elemanlarımızın başvurması halinde bunları da inceleyebileceklerini bildirmektedirler.

Abu Dabi Resmi Bankasında görev almaya ilgi gösterenlerin; İngilizce, öz geçmişleri ile birlikte yazılı başvurularını T.C. Dışişleri Bakanlığı ikili ilişkiler dairesine iletmeleri gerektiği bildirildi.

ABD 100 milyon dolar veriyor

ANKARA (A.A.)

Türkiye ile ABD hükümeti arasında imzalanan ve 40 milyon doları bağış, 60 milyon doları kredi olmak üzere 100 milyon dolarlık ekonomik yardımı öngören anlaşma Bakanlar Kurulu tarafından onaylandı. Yardım, askeri gereksinmelerde kullanılmayacak.

Resmi gazetede yayınlanan anlaşmaya göre, Türkiye, yardımın ödemeler dengesi finansmanında kullanılacağını, askeri amaçlı hizmet ve malların satın alımı da dahil olmak üzere, herhangi bir askeri gereksinimin finansmanında kullanılamayacağını kabul etti. Kredi için faiz oranı yıllık yüzde 5 olarak saptandı. İlk faiz ödemesi kredinin kullanılmaya başlamasından en geç altı ay sonra olacak. Kredinin anapara ve faizinin 20 yıl içersinde ödeneceği açıklandı.

Türkiye - İran ticareti dolarla yapılmayacak

ADANA(THA)

Türkiye ile İran arasındaki ticarette herhangi bir zarara neden olmaktan kaçınmak için, Türkiye'nin İran'a dolar üzerinden yaptığı tüm kontratların uluslararası değerdeki diğer paralara çevrileceği bildirildi

Adana Ticaret Odası'ndan edinilen bilgiye göre, satıcılar ile alıcılar arasında anlaşmaya varılarak para birimi belirtilen şekilde değiştirilecek ve ihracatçılar değişikliği kabul ettiklerini muhabir banka aracılığı ile anında bildirecekler. Ayrıca diğer hesaplarda da aynı çözüm yolunun uygulanacağı belirtildi.

Gözlemciler, Türkiyenin İran'la olan ticaretinde doları kullanmaktan kaçınmasını; İran devriminden sonra, ABD ile İran arasındaki gerginliğin artması ve ABD'nin ekonomik bir ambargoya girişmesi sonucu Türkiye'nin uğrayacağı zararların asgariye indirilmesi çabası olarak değerlendiriyorlar.

Murgul Bakır İşletmeleri'nde üretim durdu

ARTVİN (AA)

Yurt çapında olduğu gibi, Doğu Karadeniz bölgesinde de yakıt yokluğunun had safhaya varması nedeniyle Murgul Bakır İşletmelerinde üretim durdu. Üretimin iki ay süreyle yapılamayacağı belirtildi.

Murgul Bakır İşletmeleri yetkilileri konu ile ilgili olarak, yakıt ve cevher yokluğu ile iki günden bu yana işletmenin faaliyetini durdurduğunu ve bu durum karşısında mart ayına kadar üretimin yapılamayacağını, iki ay süreyle işletmenin bakım ve ana tamir işlerinin yapılacağını söylediler.

OYAK toplu taşım öneriyor

İSTANBUL (THA)

OYAK'ın satış şirketi Motorlu Araçlar İmal ve Satış Genel Müdürü Mehmet Atsan akaryakıt harcamalarında tasarruf için kent içi, ulaşımda toplu taşım sistemi önerdi. Atsan, akaryakıt tasarrufu için gerekli şu önlemler üzerinde durdu:

- Fuel oil ile çalışan fabrikaların ve konutların kömüre dönüştürülmesi zorunludur.
- Kent içinde otobüs ve trenle toplu taşımacılık yapılmalıdır.
- Sürat tahdidi ciddi biçimde uygulanmalıdır.
- Akaryakıt karneye bağlanmalı, usulsüz uygulamaları önlemek üzere, 80 litrenin üstündeki taleplerde yüksek fiyat uygulanmalıdır.
- Örneğin benzinin litresi, 80 litrenin üstünde 50 liradan satılmalıdır.

Fehmi Işıklar: DİSK, SENDİKALARI KAPATMAYA YÖNELİK BU SALDIRILAR KARŞISINDA SUSMAYACAK

Sıkıyönetim, Aster-İş'in Kocaeli şubesini kapattı

- DİSK, 12 MART UYGULAMALARINI AŞAN SALDIRILARA İZİN VERMEYECEĞİNİ AÇIKLADI.

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Aster-İş Sendikasının Kocaeli Bölge Temsilciliği, yapılan bir aramadan sonra kapatıldı. Bu konuda bir açıklama yapan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar şunları dedi:

"Aster-İş'in Bölge Temsilciliğinin kapatılması, varolan siyasi iktidarın egemen sınıflar çıkarları doğrultusunda genel olarak demokratik hak ve özgürlüklere, özel olarak örgütlerine yönelttiği saldırıların bir halkası olmaktan öte, siyasi iktidarın sendika kapatmaya varan daha önceden görülmedik boyutlarda giriştiği bir saldırıdır. DİSK, sendikaları kapatmaya yönelik bu saldırılar karşısında susmayacak 12 Mart uygulamalarını aşan bu tür saldırılara izin vermeyecektir."

Fehmi Işıklar: Siyasi iktidar egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda sınıf ve kitle sendikalarına saldırıyor.

Uygulamaya yarından itibaren başlanıyor

Ankara'da memurlar otobüslere artık ücretsiz binemeyecek

ANKARA (ANKA)

Ankara'da kamu servis araçlarının belediyeye devredilmesinden sonra, memurların otobüslerde ücretsiz taşınması uygulaması 31 aralık akşamı sona erecektir. Kamu kuruluşlarında çalışan memurlar yeni yıldan itibaren otobüslere para ödeyerek yolculuk edeceklerdir.

Ankara Belediye Başkan Yardımcısı Yusuf Ata Arıak, kamu servis araçlarının Ankara Belediyesine devri ile ilgili bakanlar kurulu kararnamesinde bu uygulamanın 1979 yılı sonuna kadar devam edeceğinin belirtildiğini, süresinin 31 aralık akşamı sona erdiğini açıkladı. Bu uygulamanın belediyenin değil bakanlar kurulunun bir tasarrufu olduğunu belirterek, şunları söyledi:

"Kamu servis araçları bize devredilirken, bakanlar kurulu kararnamesinde, kamu servis aracı bulunup da memurlarını bunlarla taşıyan kuruluşlar, verdikleri servis araçlarının karşılığında, belediye çalışanlarının yılbaşına kadar ücretsiz taşır denilmektedir. Bu süre içinde 28 bin serbest kart verildi. Yılbaşından sonra bu memurlar da ücretle taşınacaktır. Memurları taşımak için kamu kuruluşlarınca alınan otobüsler, o kuruluşa büyük mali yük getiriyordu. Otobüslerin şoförlerine, bakımına, onarımına, yakıtına büyük paralar harcıyorlardı. Bunlar için yaptıkları harcamalar yerine çalışanlarına abonman bilet satın alırlarsa hem daha önceki harcamalardan daha az bir para harcamış olurlar, hem de memurlar rahat ederler."

TÜMAD-DER İstanbul Şubesi

Adliye personeli sosyal yönden güçlendirilmeli

İSTANBUL (A.A)

Tüm Adliye Memurları Haklarını Koruma, Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (TÜMAD—DER) İstanbul Şubesi Başkanı Salih Özay, yaptığı açıklamada, adliye personelinin mali ve sosyal yönden güçlendirilmesini istedi.

"Halen Meclis gündeminde bulunan yüzde 50 Tazminat Kanunu gerçekleştirilerek, personel mali yönden güçlendirilmeli ve böylece beklenilen hizmetin dava vekillerine eşit ve adil şekilde aktarılabilmesi sağlanmalıdır," denildi.

Gaziantep'de PTT memureleri zehirlendi

GAZIANTEP (ANKA)

Gaziantep PTT'si şehirlerarasında çalışan 35 memure gaz sobasından zehirlenince diğer şehirlerle 2.5 saat telefon görüşmesi yapılamadı.

Önceki akşam saat 21.30 sıralarında gaz sobasından çıkan amonyak gazı şehirlerarası serviste çalışan 35 memurenin zehirlenmesine yolaçarken, 8 memure durumları ağır görülerek hastahaneye kaldırıldılar. Diğerleri ise ayakta tedavi gördüler.

Hastahaneye kaldırılan memurelerin sağlık durumlarının iyiye gittiği bildirildi.

NUH TİCARET'TE GREV VAR

Nuh Ticaret'te, işçiler mücadelelerini tek bir yürek, tek bir yumruk halinde sürdürüyorlar.

İşçiler: Grevimizi, haklarımızı alana kadar sürdüreceğiz

- İŞÇİLERİN BU İLK GREV KARARI KARŞISINDA İŞVEREN, İŞÇİLER ARASINDAKİ GREV KIRICILARINA BİLE SAHİP ÇIKMAYARAK İŞYERİNİ TERK ETTİ.

HABER MERKEZİ

Topkapı'da kurulu Nuh Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketinde çalışan işçiler, haklarını alabilmek için 24 Aralık da greve başladılar.

Nuh'un Ankara Makarnasını pazarlayan şirkette, senelerdir patronların kurduğu ANMAK Sendikası, işçilerden habersiz olarak toplu sözleşme imzalamaktadır. Yine bu yıl, 1 Temmuz'da, Ankara'da sözleşme aktedildi ve 3750 lira ücret zammı verildi. Sözleşmenin iki ay uygulanmasından sonra, şirketin Ankara'daki merkezin de Milliyetçi İşçi Sendikaları Konfederasyonu (MİSK) yetki aldı. Bunun üzerine İstanbul'daki işçiler devrimci bir sendikada örgütlenmek istediler ve 54 işçinin 51'i DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikasına üye oldu. Ancak, işveren, yetki sahibi olan Sosyal-İş Sendikasıyla toplu sözleşme görüşmelerine oturmayı kesinlikle reddetti. Sendika da bunun üzerine 24 Aralık 1979 tarihinde greve gitti. Bu durum karşısında korkuya kapılan işveren, işçiler arasında grevi kırmaya çalışanlara bile sahip çıkmayarak işyerinden çekildi. İşçiler, şirketin kendi kârıyla, Nuh Gıda Dağıtım ve Pazarlama Sanayi A.Ş. ni yarattığını ama işyerinde 10 yıldır çalışan bir işçinin eline 4200 lira aylık geçtiğini söylüyorlar. İşyerindeki ilk sendikalaşma hareketini yürüten grevciler, "Direnişimizi sonuna kadar götüreceğiz." diyorlar.

Mal karşılığı ithalat artırılırken

Bedelsiz ithalat serbest bırakılacak

SANAYİCİLER DIŞA BAĞIMLI ÜRETİMLERİNİ GEREKTİRDİĞİ HAMMADDE, ARA MALI VE YATIRIM MALI BULABİLMEK İÇİN BEDELSİZ İTHALATIN SERBEST BIRAKILMASINI TALEP EDİYOR

EKONOMİ SERVİSİ

Yeni ithalat rejimi yönetmeliğinin gecikerek, Şubat ayı başında yayınlanması bekleniyor. Yeni rejimle birlikte "bedelsiz ithalat'ın" da serbest bırakılacağı bildirildi. Ticaret Bakanlığı'nın eşgüdümünde yürütülen çalışmalarla 1980 yılı ithalat yönetmeliği ve ithal malları listelerinin yatırım ve ara malı ithalatının zamanında yapılmasına olanak verilmesinin amaçlandığı belirtiliyor.

Bilindiği gibi 1978 yılında "bedelsiz ithalat" uygulaması tekelci sermaye çevrelerinin isteği üzerine sınırlandırılmıştı. O dönemde, sermaye gruplarının böylesi bir isteği, yurtdışında kazanılmış ve yurda getirilmesi zorunlu olmayan dövizlerle alınmış malların Türkiye'ye sokulabilmesine izin veren "bedelsiz ithalat" uygulamasını, döviz gereksinimleri nedeniyle tercih etmeyişlerindendi.

Ama beklenen olmadı. Işçi dövizlleri girişinde daha önceki yıllara göre önemli düşüşler meydana geldi.

Günümüzde ise özellikle sanayiciler "mal mukabili" ithalatın arttırılması yanısıra, "bedelsiz ithalat"ında serbest bırakılmasını talep ediyor. Çünkü tüm sermayenin derece derece sorunu dışa bağımlı üretimlerinin gerektirdiği hammadde, ara malı ve yatırım malını bulabilmek. Bu ise, hem daha fazla dış kaynağı, hem sermayenin pek yakındığı, ithalat yönetmeliklerinin basitleştirilmesini, hem de ithalatta sermayeye daha fazla hareket serbestisinin tanınmasını gerektiriyor.

TÜRKİYE'DE İTHALAT GÜÇLÜĞÜNÜ SERMAYE NASIL AŞIYOR!

Bir çeşit "kredili ithalat" olan "mal mukabili" ithalatın toplam ithalat içindeki payı 1977'de 2.164 milyar dolarla, %37(1978) de ise 1.670 milyar dolarla %36 olarak gerçekleşti. Resmi uygulamalara bakacak olursak, mal mukabili ithalat şöyle tanımlanıyor: İthalatçı ile ihracatçı yabancı firma aralarında anlaşırlar. Yabancı firma malı sevkederken, ilgili belgeleri de aracı banka yoluyla ithalatçıya yollar. Malı gümrükten çeken ithalatçı, belgeler eline ulaştığında malın bedelini Türk parası olarak aracı bankaya öder. Aracı bankada transfer edilmek üzere bu paraları Merkez Bankasına yatırır. Alıcı (ithalatçı) ile satıcı (yabancı firma) aralarında anlaştıklarından Merkez Bankasının transfer işlemlerini geç yapması sorun oluşturmaz...

Ancak, genellikle mal mukabili ithalat "çift ödeme" yoluyla gerçekleştirilir. Kuşkusuz bu çift ödeme resmi kayıtlara geçmez.

Alıcı ile satıcının anlaşması, ithalatçının zaten gerekli dövizi karaborsadan bularak, yurt dışına kaçak olarak çıkartması sonucundadır. İthalatçı bu dövizi ya doğrudan satıcıya öder, ya da bir yabancı bankaya yatırarak teminat olarak gösterir.

İthalatçı açısından çift ödemede bulunmak sorun oluşturmaz. Çünkü nasıl olsa ithalatçı ya bunu kendi fabrikasında ya da karaborsa fiyatıyla sanayiciye satacaktır. Sanayicinin ise karaborsa fiyatıyla girdi satın alması sorun değildir. Çünkü bunu kolaylıkla ürettiği malların fiyatına yansıtır. Sanayici ya tekelcidir, istendiği fiyatı koyar; yada tekelci değildir, hükümet onun talep ettiği fiyatı saptar...

Demirel hükümetinin daha önce devlet işletmelerince ihraç edilen bir dizi temel sanayi girdisinin ithalini serbest bırakması işte bu yüzden sermaye çevrelerince "sevinçle" karşılandı. Böylelikle hem ithalatçılar, hem de sanayiciler geçmişte olduğundan daha fazla sayıda mal için yukarıda sözünü ettiğimiz ithalat "yöntemini" uygulayabilir duruma gelecek.

Bugün geçmişteki taleplerinin tersine, çeşitli sermaye gruplarının bedelsiz ithalatın yapılabilmesi yönündeki tercihlerini yaşadıkları bunalımın derinliğine bağlamak gerek. Geçmişte mal yerine dövizi tercih ederlerken, bugün döviz olduğu kadar, üretim düşüşü gerekçesiyle ara malı, hammadde, yatırım malı ihtiyaçları olduğunu ileri sürmektedirler.

Hükümet sermayenin yaşadığı bunalıma, bunalımı daha da derinleştirecek, kısa dönemli tedbirlerle hafifletmeye yönelik ekonomi politikasıyla, yurtdışındaki işçilerin dövizlerini "zorla" Türkiye'ye çekmeye hazırlanırken, sermayeye ithalatta yeni yeni kolaylıklar da tanımaya yöneliyor. Sermaye ithalat güçlüğünü çok iyi bildiği mekanizmalarla, ve kendi bulduğu döviz kaynaklarıyla belli oranlarda aşarken, elbette ithalat güçlüğünden söz etmekten de geri kalmayacaktır.

Doğu'da ,260 bin hayvana bir veteriner düşüyor

Atatürk Üniversitesine bağlı Ziraat Fakültesi öğretim üyelerinden Dr. Necdet Leloğlu, hayvanlarda görülen salgın ve parazit hastalıklarından dolayı büyük ekonomik kayıplar olduğunu belirterek, gerekli önlemlerin geciktirilmeden alınmasını istedi.

Erzurum Veteriner Hekimler Odası Yönetim Kurulu Başkanı Necdet Leloğlu, Kuzeydoğu Anadolu bölgesinde 30-35 Veteriner hekimin görev yaptığını ve bir veterinere düşen hayvan sayısının ise çok yüksek olduğunu kaydetti. Leloğlu bir hekimin 260 bin hayvanın sağlığı ile yeterince ilgilenemediğini ifade ederek, "hayvanları sağlıklı olmayan bir ülkede insan sağlığından söz edilemez" dedi.

Bir hekimin normal şekilde 20-25 bin hayvana bakabileceğini belirten Prof. Dr. Leloğlu, veterinerlerin de bütün çalışanlar gibi az maaşla çalıştırıldıklarını söyledi.

Kıbrıs ve Türkiye sendikalarınının çağrısı

NATO'nun yıkıcı planlarına karşı ortak mücadele edilmeli

HABER MERKEZİ

Budapeşte'de yapılan Uluslararası Ulaştırma Sendikaları Birliği'nin 30. yıldömününü kutlama törenleri dolayısıyla biraraya gelen DİSK, Tüm Kıbrıslılar Emek Federasyonu(PEO) ve Kıbrıs Türk kesiminde örgütlü Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu DEV-İŞ yaptıkları ortak açıklamada, ülkelerinin işçilerini ve haklarını NATO'nun yıkıcı planlarına karşı barış yumuşama ve silahsızlanma için aktif ve kitlesel mücadeleye çağırdılar.

Açıklamalarında Kıbrıs sorunu hakkındaki ortak görüşlerini de belirten, üç sendikal örgüt, sorunun fazla gecikmeksizin barışçı yollardan çözülmesini istediler. Bu konuda toplumlararası görüşmelerin duraklaması karşısında derin endişe duyduklarını açıklayan sendikalar daha sonra şöyle dediler:

"Kıbrıs Cumhuriyetinin egemenliğini, bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü, birliğini ve bağlantısızlığını, tüm yurttaşların haklarının güvence altına alınacağı bağımsız, egemen ve demokratik Federal Kıbrıs Cumhuriyetini yaratacak çözümleri desteklediğimizi duyururuz"

GÖSTERGE

Becerikli Demirel (!)

Arslan Başer KAFAOĞLU

Ecevit iktidarında yağ, akaryakıt, kahve, ilaç yokluklarına çare bulunamadıkça, "bunlar hep beceriksizlikten, Demirel gelsin bu işlerin çaresini bulur" diyen bir çok kişi vardı. Ecevit gitti ve bildiğimiz gibi Demirel geldi. Aynı sıkıntılar sürüyor. Çözümü bir kaç milyon dolara bağlı bir çok yokluk bile önlenemiyor. Alalım ilaç yokluğunu. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı "4 milyon dolar bulunursa ilaç da bulunur." diyor. 50 milyon nüfusu olan bir ülkede 4 milyon doların bulunamayışı ve bu yüzden hastaların ilaç bulamayıp" Allahın inayetine" bırakılması" cidden hazindir. Demirel'in kendinden verilmiş "Beceriklilik" payesi de buna çare olamıyor.

Aslında Demirel ve büyük bilgiçlik savındaki çevresi "beceriklilik" değil, "bilgili", terimiyle bile nitelenemeyecek düzeyde görünmekte. Demirel ve çevresinin dünyayı izlemeye bilgileri ve olanakları yetmiyor. Yetmediği belli olmuştur. Bunun için ek kanıta gerek yok. Bir kaç milyon doları bulamayan bir ülkenin Başbakanına "beceriklilik" nitelemesi çok büyük yanlış olur. Ecevit ne kadar beceriklilyse, Demirel de o kadar beceriklidir. Aslında kuramı olan sonuçlar kişisel beceriyle açıklanamaz. Kamuoyu, büyük büyük ekonomist ulema (bilginler takımı) Türkiye'nin ne durumda olduğunu bilmiyor. Biz bunu şöyle anlatalım:

1) Türkiye'nin her yıl takside bağlanmış, büyük projelerle ilgili ve ödenmezse yapılamaz borç taksitleri vardır.

2) Türkiye'nin dünyada anlaşmalarla yüklendiği, ödeme zorunda olduğu paralar vardır. Örneğin son NATO kararı gereğince, Türkiye NATO bütçesine 30 milyon dolarla katılma zorundadır.

3)Bazı mallar için 1977 ve 1978'de bono vermiştir dışarıya. "Akseptans yoluyla dışalım" teknik adıyla gözlerden gizlenen bu dış parayla ödenmesi gerekli borçlara da para ayrılmalıdır. Bunlar ödenmezse Türkiye dışardan ham petrol, demir, çelik, kâğıt, petkim hammaddesi, gübre hammaddesi alamaz. Türkiye'nin aldığı dış yardımlar bu borçları bile ödeyemez. Kaldı ki Türkiye takside bağlanan dış borçları için ayrıca bir milyar dolara ve bu düzeni böylesine yaşatacaksa dış alımlar için ayrıca 3 milyar dolar krediye muhtaçtır.

İşte Türkiye budur . İlk ağızda 4 milyar dolar yardım —ya da kredi— almalıdır bir yılda ve bu 4 milyar dolar bir—iki yıl sürmelidir.

Acaba Türkiye bu ölçüde yardım ya da kredi alabilir mi? "Bu son derece zor" demiyeceğiz, imkansız. Önce nereden borç alacağız? Ya devletlerden, yani "müttefikler arası"kaynaklardan ya da özel piyasadan. Bugün, hele Sovyetler Birliğiyle silah yarışına giren NATO'nun son kararıyla —Batı ülkelerinin Türkiye'ye yardımının bu derecesine kamuoylarını inandırabileceklerini sanmıyoruz. Kapitalist dünyanın iki büyük yıldızı Japonya ve Batı Almanya bile hazırdan yemeye başlamışlardır.Artık ticaret savaşından batılı ülkeler neredeyse birbirlerinin gözünü oyacak sert bir yarışma içindedirler. Batılı ülkeler kendi düzeylerinde iki hasta ülke İngiltere ve İtalya'ya gösterdikleri cömertlik ve özveriyi Türkiye'ye gösteremezler. Niyetleri olmadığı açığa çıkmıştır. Kıbrıs, Yunan-Türk anlaşmazlığı bahanedir. Amerika tercihini Ortadoğuda Mısır için kullanmıştır. Şimdi Amerikan kamuoyu Mısır'a yapılan yardımları bile sert biçimde eleştiriyor. Bu ekonomik ve politik atmosferde Avrupa'nın bağrına füzeler yerleşirken Türkiye'nin stratejik öneminden yitirdiği de su götürmez. Amerika Ortadoğu'da bir güç gösterisi yapacaksa bunu kendi deniz-kara ve hava güçleriyle yapma zorunda olduğu niyetini belli etmiştir.

Özel kredileri de bulamaz Türkiye. Bunun için bir banka istihbaratı niteliğinde çalışan IMF'nin yeşil ışığı bekleniyor. Türkiye'nin bu hale gelişinin nedeni olan, Savaş sonu ekonomik düzenin celladıdır IMF. Şimdi Türkiye ve benzeri ülkeler bu cellada bırakılmıştır. Hatta bazı politik manevralarla IMF yeşil ışık yaksa da, Türkiye para bulamaz. Amerika'nın üç aylık para için yüzde 14, İngiltere'nin yüzde 17,5 yıllık faizle para aradığı dünyada Türkiye ancak "Mezarlık soyguncusu" niteliğindeki kurumlardan, kişilerden para bulabilir.

İşte Türkiye'nin durumu bu. Ama bu düzendeki durumu bu. Demiyoruz ki Türkiye kurtulamaz bu durumdan. Sadece şunu diyoruz. Bu düzende, bu yöntemlerle Türkiye kurtulamaz.

GÜNÜN GÖZLEMİ

Bunalım türküsü

İlhami SOYSAL

Basın dünyasına girişimiz, gazeteciliğe bulaşmamız, takvimlerin 1980'i göstermesiyle birlikte otuzbirinci yılına adım atmış olacak.

Şimdi, D e m o k r a t Gazetesi'ne şu ilk yazımızı yazarken, Bursa'daki Ant, Gazetesinde başlayıp, Büyük Doğu, Pazar Postası, Son Havadis, Halkçı, Güney, Evrim, Akis, Kim, Rapor, Milliyet, Yön, Türk Solu, Devrim, Son Posta, Yenigün, Sakarya, Ortam, Yeni Ortam, Yaşadığımız Ortam, Yankı, Türk-İş, Akşam, Vatan diye uzayıp giden bir çoğunun adını ve sanını bile unuttuğum gazete ve dergilerde yazıp çizerek geçirdiğimiz otuz yılın aklımızda kalan en belirgin cümlesini düşünüyoruz.

Muhabir, sekreter, yazı işleri müdürü, genel yayın yönetmeni, temsilci ve yazar olarak otuz yıldan bu yana, ülkemizin toplumsal yaşamında en çok vurgulanan cümle ya da düşünce ne idi?

ESKİ HAMAM ESKİ TAS

Sözcükleri değişse bile, anlamı hiç değişmeyen, hep aynı şeyi vurgulayan bir cümle...

Belleğimizde daha gazeteciliğe bile başlamadığımız, salt okuyucu olduğumuz günlerden kalma, CHP'li Başbakan Recep Peker'in Adnan Menderes'e meclis kürsüsünden "Psikopat" dediği ve ardından Demokrat Parti grubunun meclis oturumlarını boykot ettiği günlerde DP Genel Başkanı Celal Bayar'ın söylediği bir cümle var.

"Türkiye, tarihinin en karanlık ve buhranlı günlerini yaşamaktadır...."

Sonra bir başka nedenle 27 yıllık CHP tek parti döneminin son Başbakanı Şemseddin Günaltay da, 1950 seçimlerinin hemen öncesinde bu anlamda bir söz söylemişti de biz gazeteciliğimizde ilk kez ak kâğıt üstüne kara yazıyla bu cümleyi oturtmuştuk:

"Türkiye, tarihinin en karanlık ve buhranlı günlerini yaşıyor"

SİNEMA ŞERİDİ GİBİ

1954 seçimlerinden hemen önce, muhalefet lideri İsmet İnönü de sözcüklerin yerini değiştirse ya da azıcık değişik biçimde de olsa aynı şeyleri söylemişti.

1957 seçimleri sonunda Gaziantep'te patlak veren olayların ardından dönemin Başbakanı Adnan Menderes de benzer şeyler söylemişti. 1960 yılı 27 Mayıs'ının öncesindeki günlerinde CHP Genel Sekreteri olan İsmail Rüştü Aksakal da....

1961 seçimleri oldu, hiç bir parti tek başına iktidar olma sayısını bulamadı. O zamanki CKMP Genel Başkanı Bölükbaşı da böyle dedi. 22 Şubat 1962 ayaklanması oldu. Feyzioğlu böyle dedi. 21/22 Mayıs 1963 ayaklanma kalkışı oldu. Avni Doğan böyle dedi. 1965 seçimlerini yitiren CHP Genel Sekreteri Kemal Satır böyle dedi.

1969 seçimleri sırasında Demokratik Parti Genel Başkanı Ferruh Bozbeyli böyle dedi, 12 Mart 1971 öncesinde Genel Kurmay Başkanı olan Memduh Tağmaç, subaylara böyle diyordu, ardından Nihat Erim Başbakan ve Cevdet Sunay Cumhurbaşkanı olarak böyle sözler ettiler.

KIRIK PLAĞIN TAKILIŞI:

1973 seçimleri sonrasında CHP-MSP ortaklık hükümeti kurulup AP'liler azınlıkta kaldığında Demirel böyle diyordu. Derken birinci MC kuruldu. Bülent Ecevit böyle demeye başladı, 1977 seçimleri olduğunda bu laf gene piyasadaydı. 1978'de politikacıların, devlet yönetiminde rol oynayanların bu türküsü gene değişmiş değildi.

Maraş olayları patlak verdiğinde gene aynı laf yinelendi. 1979'un Eylülünde Alpaslan Türkeş, "Türkiye, tarihinin en istikrarsız ve en tehlikeli dönemini yaşıyor" diyordu.

1979'un Mayısında ise Cumhuriyet Gazetesi, "Türkiyenin tarihinin belki de en karmaşık ve bunalımlı dönemini yaşadığı bilinmektedir" diye yazıyordu. Hürriyet Gazetesi bir baş yazısında "Türkiye'nin hangi zor koşullar altında olduğunu tekrarlamaya bile gerek yok" diyordu.

1979'da, tıpkı 1950, 1960, 1971 gibi gazetecisinden politikacısına, üniversite yöneticisinden bürokratlarına binlerce kişilik koroların, "Türkiye, tarihinin en bunalımlı günlerini yaşıyor" teraneleriyle geldi geçti.

YENİ BİR YILDA

Türkiye, yeni bir yılın eşiğinde hiç kuşkunuz olmasın yeni yılda da ilerki yıllarda da, "Ülkemiz tarihinin en bunalımlı günlerini yaşıyor" türküsü çağrılarak, bunu söyleyenler için de "ne kadar da doğru söylüyor" denilerek yaşanıp gidecektir.

Otuz yıldır biz, ülkemizin bunalımdan çıktığını söyleyen tek kişiye rastlamadık. Otuz yıllık bir bunalım, biraz fazla bir bunalım dönemi doğrusu...

Bunun içindir ki, günlük güçlüklere ve zorluklara bakarak, "Efendim ülkemiz tarihinin en karanlık ve bunalımlı günlerini yaşıyor" diyen politikacılara da onların "hınk" deyiciliğini yapanlara da biz pek fazla ciddi bir gözle bakamıyoruz. Bunu Demirel mi söylüyor, Ecevit mi, Erbakan mı, Türkeş mi? Ahmet ya da Mehmet mi? Öneririz siz de pek fazla ciddiye almayın bu denenleri. Böyle laflar, beceriksizliklerin, başarısızlıkların, milleti uyutma, avutma ya da, sindirme ninnileridir.

Türkiye'de insanların ninni dinleme dönemleriyse geçti.

(Devamı 7. Sayfada)

Cibali işçisi, bu sömürü zincirini daha da çekilmez hale getiren faşistleri tanımaz mı?

CİBALİ DİRENİŞİ TÜTÜN TOZU VE FAŞİZM

\- 3 -

Tütün üretici köylü, tütünü işlesin diye Cibali'li işçiye gönderir... Artık sıra tütünü işleyecek olan işçinin sömürülmesine gelmiştir... Bir emekçinin bıraktığı yerden bir başka emekçi alır... Her adımda tütüne katılan değer artar... Ta ki, sigara olup satılıncaya kadar...

Cibali'li işçi bilmez mi bu sömürü zincirini? ... Bu sömürü zincirini çekenleri bilmez mi? ... Bu sömürü zincirini daha da çekilmez hale getiren faşistleri tanımaz mı? ... Tütünü üreten köylünün de kendinin de alın terine el koyan patronlarını ve onların hem dayanağı hem de nedeni olan faşist canileri bilmez mi? .. Bilir, çünkü yüreğinin üç köşesinde üç acı sızlar: Biri Muammer'dir, biri Hamit, diğeri de Sabahattin....

Cibali'li işçi direniyorsa bugün, anlamlıdır ve de yüreklidir bu eylemi onun...

Cibali'li işçi direniyorsa bugün, para değildir derdi, sosyal hak değil...

Cibali'li işçi direniyorsa bugün ve ne para ne de pul için değilse bu, sanılmasın ki, Cibali'li işçinin ücreti yüksektir, çalışma koşulları iyidir...

Cibali'li işçi direniyorsa bugün Muammer'e, Hamit'e ve Sebahattin'e sahip çıktığındandır, mücadeleyi onların bıraktığı yerden devam ettirmek istemesindendir.. Ve en önemlisi kendi yurdunda faşizme teslim olmak gibi bir niyeti olmamasındandır...

Cibali'li işçi direniyorsa bugün, bu, onun baskı ve teröre karşı duyarlı oluşundan, faşist saldırganlara bir şamar atmak istemesindendir...

BAKAN AHMET ÇAKMAK GERÇEKLERİ TERS YÜZ EDİYOR...

20 Aralık 1979 tarihli gazetelerde önemli bir haber yer alıyordu. Gümrük ve Tekel Bakanlığı 50-60 kişilik bir grup faşist tarafından basılıyor, direnen ilerici, yurtsever ve devrimci memurlar bu saldırıyı püskürtüyorlardı. Bu saldırıda 1 kişi bıçakla ağır yaralanırken, 42 kişi de göz altına alınıyordu...

Ertesi günkü gazetelerde yer alan demecinde Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet Çakmak, gerçekleri ters yüz ederek, saldırının solcular tarafından gerçekleştirildiğini söylüyordu...

Ahmet Çakmak eski alışkanlığıyla el ense çeker gibi yapıp, tek bacağa dalmak istemişti ama, öte yandan aynı gün Sıkıyönetim Komutanlığı, baskının sağ grup tarafından başlatıldığını söylüyordu...

Ahmet Çakmak'ın Sıkıyönetim Komutanlığının bildirisi ile çelişen demeci 21 Aralık 1979 günkü gazetelerde yer alırken, aynı gün sabah Sebahattin Çakmak faşistlerce katlediliyordu.. Bu, bir raslantı değildi kuşkusuz... Bu cinayet, Gümrük ve Tekel Bakanlığı'na bağlı işyerlerine yönelen sistemli bir saldırının parçasıydı... Bakanlığa yapılan saldırı ile Cibali'ye yöneltilen saldırı aynı olayın parçalarıydı... İnsanın sorası gelmez mi, acep Ahmet Çakmak'ın bu plandaki yeri nerede diye? ...

Yalnız bu kadar mı?

Sebahattin'in öldürülmesini izleyen gün, 22 Aralık 1979 günü, dört ay önce suçlu görülerek Cevizli Sigara Fabrikasından işten atılan bir militan faşist, yeniden işe alınıyordu..

Tarafsız, demokrat yöneticiler görevlerinden alınıyor, yerlerine 2.MC'nin son günlerinde sahte sınav belgeleriyle işçi olarak işe alınan militanlar, fabrika müdürlüklerine getiriliyordu... Aslını sorarsanız, 3.MC'nin kurulmasının ardından birbiri peşisıra gelen saldırıların ilki, önemlice olanı 18 Aralık 1979 gecesi olmuş, fabrika bekçileri faşistlerce yaylım ateşine tutulmuştu.

KOÇ SİGARA ÜRETMEK İSTİYOR

Tüm bu saldırılar ve sistemli uygulamalar sürüp giderken, Aralık ayı ortalarında, basına yansımış olan bir haberi insan anımsamadan edemiyor... Evet, yanlış anlamalara olanak vermemek için bir kez daha altını çizerek belirtmek gerekir ki, Cibali'li işçilerin direnişi, yapılması gereken neyse odur.. Ne eksik, ne fazla... Ama Gıda-İş'in 25.12.1979 tarihli direnişi işleyen bülteninde yer lan şu sav, satır aralığı olmasa gerektir: "Ayrıca bir taraftan faşist saldırılar yoğunlaşırken öte yandan, Tekel'in özel sektöre devredilmesi için Kararname hazırlanması, aynı oyunun iki figürüdür."

Evet, Aralık ayı ortalarında Koç Grubu Hükümet'ten sigara yapımında gerekli yasal iznin, ruhsatın kendisine verilmesini istemişti...

GIDA-İŞ BÜLTENİNDEN...

Direnişle birlikte doğan gelişmeleri, yine Gıda-İş'in 27 Aralık 1979 tarihli bülteninden hep birlikte izleyelim:

"Tekel işyerlerinde iş bırakma eylemi sürerken, Çalışma Bakanlığı'nın girişimi ile İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğü, sendikamız yetkililerinden görüşme talebinde bulunmuştur.

Bakanlık yetkilisinin de katıldığı görüşmeye, Sendikamız Genel Başkan Vekili Mehmet Mıhlacı, Genel Sayman Mehmet Güler katılmıştır.

Görüşmede, direnişin nedeninin ve kaldırılması için Sendikamızın taleplerinin neler olduğu sorulmuş, sendikamız yöneticileri; 'Sendikamız iş bırakma eyleminin sürdüğü işyerlerinde akıt sendika olmadığı için talep ileri sürmesi hukuken söz konusu değildir. Bu işyerlerinde işkolu seviyesinde sözleşme imzalayan, 1978'in Mart ayında işyeri yetkisiyle (Ara sözleşme için) sözleşme görüşmelerini sürdüren ve 21 aydır sözleşmeyi imzalıyamıyan veya imzalamayan sendika Tek Gıda-İş'tir.

YARIN: İŞÇİLER NE İSTİYOR

CHP İstanbul parlamenterleri Tekel işçilerinin sorunlarını parlamentoya götürecek

HABER MERKEZİ

CHP İstanbul Parlamenterleri adına İstanbul Milletvekili Yalçın Gürsel bir açıklama yaparak, bir haftadır TEKEL işyerlerinden işçilerinin sorunlarını parlamento düzeyine götürerek, gerekli girişimlerde bulunacaklarını belirtti.

"Örtülü Cephe"nin iş başına gelmesinden sonra özellikle gümrük ve tekel bakanının tutumundan kaynaklanan bakanlığın basılmasına kadar uzayan olayların daha kötü uzantılarının olabileceği endişesini taşıdıklarını söyleyen İstanbul'lu parlamenterler TEKEL'e faşist militanları hakim kılmada katkısı bulunan bazı üst yöneticilerin yeniden göreve getirilmeye başladıklarını bildirdiler.

İşçi temsilcisi Sabahattin Çakmak'ın öldürmesinden sonra başlayan direnişin bir haftayı geçmiş olmasına rağmen işçilerin haklı talep ve isteklerine bugüne kadar bakanlık ve idarece herhangi bir ilgi ve yaklaşım gösterilmediğini bildiren CHP'li Milletvekilleri ve Senatörler açıklamalarına şöyle devam ettiler.

1979 yılında zaten yetersiz kreşlerdeki yüzlerce çocukların süt ve gıdaları kesildiği gibi kaloriferler de yakılmayarak işçiler soğuk ve sahipsizliğe itilmişlerdir

İşçilerden saptanan çeşitli sorunlarla ilgili konuları daha üst düzeyde araştıracağımızı ilgililer ve bakan hakkında parlamento düzeyinde gereken girişimlerde bulunarak sonuna kadar takip edeceğimizi kamu oyuna duyururuz.

İstanbul parlanterleri: Ayhan Altuğ.. Aysel Baykal, Çağlayan Ege, Doğan Güneş, Yalçın Gürsel, Osman Kaya, Sevil Korum, Abdurrahman Köksaloğlu, Doğan Onur, Kazım Özeki, Cengiz Özyalçın, M.Emin Sungur, Besim Üstünel, Ertuğrul Yolsal"

İran'da neler oluyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ ⑥

- İran'da hâlâ oturmamış bir denge sözkonusu
- Fedayin örgütü bugün silahlarını bırakmamakla birlikte kitle çalışmasına ağırlık veriyor
- Semt ve İşyeri Komiteleri yaygın biçimde örgütleniyor

Şubat ayındaki sokak çatışmaları sırasında bir Fedayi barikatlarda molotof kokteyli hazırlarken.

İRAN DEVRİMİ SÜRÜYOR

İRAN DEVRİMİNİN EN ÖNEMLİ YANI KENDİLİĞİNDENLİK ÖZELLİĞİNİN HALA SÜRMESİDİR.

1980 YILININ DA İRAN DEVRİMİNE İLİŞKİN OLAYLARLA DOLU OLACAĞINI SÖYLEYEBİLİRİZ.

İran devrimi de bütün devrimler gibi, daha önceki devrimlere benzemeyen bir gelişme süreci içinde, güç dengesinin durmadan kaydığı birbiriyle çatışan kanatlar içinde yer alan unsurların sürekli değiştiği, zengin bir çelişmeler yığını içinde yürümeğe devam ediyor. Devrim içinde bazı çelişmelerin keskinliği giderilirken, başkaları keskinleşiyor, yeni çelişmeler sahneye çıkıyor. İran'da hala oturmamış bir denge sözkonusu. Harekete tam anlamıyla egemen hiçbir güç yok. Humeyni mollaların, küçük burjuvazi ve "mustazafin" denen en yoksul kesimlerin desteğini alırken, burjuvazi ve varlıklı sınıflar Şeriat Medari etrafında bir muhalefet hareketi oluşturmağa çalıştı. Yığınların devrim yönetimi üzerinde sürekli bir baskısı var. Sonbaharda grev hareketleri yaygınlaştı. Hazer kıyısındaki balıkçıların ayaklanmasından, işsizlerin protesto gösterilerine dek uzanan birçok kitle gösterileriyle devrim yönetiminden birçok taleplerinde bulunuldu.

Öte yandan çok uluslu bir ülke olan İran'da ulusal çelişmeler de birbiri ardı, birinde uzlaşma sağlanırken diğeri önplana çıkıyor. Ve İran devriminin en önemli yanı kendiliğindenlik özelliğinin hala sürmesi.

Humeyni yönetimi birçok olumlu ve olumsuz yanı biraradа barındırıyor. Humeyni toplumun bütün kesimlerinin, kadınlar da dahil olmak üzere devlet işlerine, politikaya katılmasından yana olduğunu açıklıyor. Humeyni şöyle diyor "Politika herhangi bir özel gurubun yada kişinin kendi tekelinde olamaz; politika tek başına hükümetin, yada kurucu meclisin tekelinde bulunamaz."

Devrim sırasında savunma, mal dağıtımı, sağlık yada barikatlar kurma gibi işleri üstlenen semt komiteleri oluşturuldu. Bugün semt, işyeri komiteleri tarzı örgütlenme yaygın biçimde uygulanıyor.

Bu komiteler içinde devrimci unsurların etkili olmayı başarmaları, İran devriminin geleceğini de geniş çapta etkileyecek. Eski dışişleri bakanı Yazdi, İran'ın Küba'daki "Savunma Komiteleri" deneyinden yararlanılacağını açıklamıştı.

Devrim öncesinde yaygın biçimde örgütlenmiş bir direniş gücünün olmayışı nedeniyle, giderek egemen olacak siyasal hareket de devrimin gelişme süreci içinde belirlenecek. Sonuç olarak 1980 yılının da İran devrimine ilişkin olaylarla dolu olacağını söyleyebiliriz.

İran'da monarşist diktatörlüğe karşı direnen gerilla örgütleri

HALKIN MÜCAHİTLERİ

1960'larda onu aşkın gerilla örgütü oluştu, ama bunlardan yalnızca ikisi ayakta kaldı. Halkın Mücahitleri ve Halkın Fedayileri. Mücahitler 1960'ların ortasında Ulusal Cephe'den koparak İran Kurtuluş Hareketini oluşturan bir örgütten kaynaklandı. İran Kurtuluş Hareketi içinde yer alan bir grup, Halkın Mücahitleri Örgütünü (Sazmanı Mücahidini Halk) oluşturdu, beş yıllık bir hazırlık döneminden sonra Mücahitler 1971 de silahlı eyleme geçtiler. Bu örgüt temel kavramlarını islami düşünceden almıştı. 1972'de yargılanan grubun önderi Said Muhsin eylemini Kuran'dan yaptığı alıntılarla savundu. 1975'te Mücahidin içinde bir bölünme meydana geldi. Ayrılan grup Marksist Leninist ideolojiyi benimsediklerini, salt askeri eylemlere bel bağlamakla hata işlediklerini ve diğer muhalefet güçleriyle birleşmeyi beceremediklerini ileri sürdüler. Ama *Mücahidin* içinde bugün hala dinsel kavramları kullanılmakta. Marksist eğilimliler ise Peykar grubunun içinde toplanıyor.

Gerek Mücahidin grubunun gerekse Hümeyni yanlısı İslam Mücahitlerini büyük çapta etkileyen islam düşünürü Ali Şeriati olmuştur. Bugün İslam devriminin ruhu diye nitelenen ve 1977'de Londra'da Savak tarafından öldürülen Ali Şeriati Cezayir Devrimi sırasında Fransa'da okumuş ve bu devrimin düşünürlerinden Fanon'u farsçaya çevirmişti. İslam düşüncesinin kavramlarıyla rejimi eleştiren ve emperyalizme karşı çıkan akımın gelişmesinde Ali Şeriati'nin verdiği derslerin ve yazılarının büyük bir etkisi oldu.

HALKIN FEDAİLERİ

Diğer grubu oluşturan Halkın Fedaileri ise kök olarak Tudeh Partisi'nden geliyor ve Marksizmi benimsediğini açıkça ilan ediyor. Bu grubu 1963'te Tudeh partisinden ayrılanlar oluşturdu, önderleri Bijan Jazariydi. Jazani ve grubunun altı üyesi 1968'de tutuklandı Kurtulanlardan bazıları Filistin'e gitti. 1971'de grup Hamid Eşref önderliğinde toplanarak ilk eylemini gerçekleştirdi. 8 Şubat 1971'de Tahran kuzeyindeki dağlarda bulunan Saykal jandarma karakoluna saldırıldı, eylem başarısızlıkla sonuçlandı, onbeş gerilla öldürüldü. 1971 baharında ise Masud Ahmetzade çevresinde toplanan diğer bir grup Tahran'ın Kolhag bölgesindeki polis karakoluna saldırdı. Hamid Eşref grubu ise yediği darbeye rağmen Askeri başsavcı General Farsiu'yu öldürdü. Bu üç eylemden sonra iki grup birleşerek İran Halkının Fedayileri Gerilla Örgütü'nü oluşturdular. (Sazmanı Çerikhaye Fedayini Halk), 1971 ve 1977 yılları arasında Mücahidin ve Fedayin banka soygunları Amerikalı ajanlara ve Savak yöneticilerine karakollara saldırılar, suikastler gibi yeraltı eylemleri yürüttüler.

Gerek Fedayin, gerekse Mücahidin gerilla örgütleri İran'da 1979 yılı başındaki genel grevi ve büyük kitle gösterilerini izleyen silahlı ayaklanma sırasında büyük bir rol oynadı. Silah depolarının ele geçirilip halkın silahlandırılmasında, sokak çatışmalarında Halkın Fedayileri önemli başarılar kazandılar. İran devriminin ulaştığı günlerdeki çalışmaları bu örgütlerin yaygın bir sevgi ve katılım ile karşılaşmasına neden oldu. Devrimi izleyen günlerde Fedayin grubunun Tahran Üniversitesinde düzenlediği kitlesel toplantı ve 1 Mayıs gösterilerinde sesini etkili biçimde duyurması, toplumsal devrime ilişkin bazı taleplerinin benimsenmesi, Fedayin grubunun İran devriminin sürdürülmesinde etkili olabileceğini gösterdi.

Fedayin Grubunun Tahran Üniversitesi'nde düzenlediği gösteriden bir görüntü...

Halkın Fedayileri Kürdistan'a koşulsuz özerklik tanınmasından yana. Fedayin'in başta gelen taleplerinden biri işyerlerindeki yönetime işçilerin katılması. Bu amaçla birçok fabrikada devrimci sendikalar ve işçi komiteleri kurmaya çalışılıyor.

Ancak İslam komitelerinin "komünistlere savaş" çağrısından sonra, bu çalışma oldukça güç koşullar altında yürütülüyor.

Öte yandan devlet dairelerinde de devrimci komiteler oluşturmaya çalışılıyor. Askeri yeteneklerini yeterince kanıtlayan Halkın Fedaileri diğer gruplarla olan çelişmelerinde yumuşak davranıyor ve her bölünmenin "şu anda" emperyalizme hizmet edeceğini savunuyorlar.

Koşulların değişmesi sonucu Fedayin örgütü silahlarını bırakmamakla birlikte, kitle çalışmalarına ağırlık verdi. Bugün Fedayin partileşme hazırlıkları içinde.

Öte yandan İran solu içindeki etkin gruplardan Tufan da ÇKP çizgisiyle olan nihai kopuşmadan sonra, İran İşçilerinin Köylülerinin Komünist Partisini oluşturdular. İran'lı Troçkistlerin ise İran Sosyalist İşçi Partisi adlı bir örgütleri var.

—SON—

Bugün İran tarihinin en özgür dönemini yaşıyor, kaldırımlarda her turlu yayın satılıyor.

TÜMAS öğrencilerin haklarının verilmesini istedi

Hacettepe Üniversitesi 3. dönem öğrencilerinin sınav hakları ellerinden alındı

ANKARA (DEMOKRAT)

TÜMAS Ankara Şubesi adına yapılan yazılı açıklamada Hacettepe Üniversitesi 3. dönem öğrencilerinin sınav haklarının ellerinden alındığı belirtilerek, öğrencilerin haklarının derhal verilmesi istendi.

Hacettepe Üniversite'sinde çalışan bir memurun, işkence ile öldürüldükten sonra ailesine haber verilmeden gömülmesi olayına da değinilen açıklamada, idarenin bu tür olumsuz davranışları bırakması istenerek şöyle denildi:

"Bilindiği gibi 24 Aralık'ta, Kahramanmaraş olaylarının yıldönümü nedeniyle toplumun çeşitli kesimlerinde iş bırakma yada boykot şeklinde eylemlere hazırlandığı ve vatandaşların bu tür eylemlere iştirak etmemeleri sıkıyönetim makamlarınca önceden kamuoyuna duyurulmuştu. Bunun üzerine H.Ü. Tıp Fakültesi dönem 3 öğrencileri yöneticilere baş vurarak 24 Aralık'ta yapılması kararlaştırılan sınavın yapılamıyacağına dair kuşkularını dile getirmiş ve sınavın başka bir tarihte ertelenmesini istemişlerdir. Ancak öğrencilerin bu isteği Tıp Fakültesi Yönetim Kurulundaki bazı kişilerin büyük çabası sonucu dikkate alınmamıştır. 24 Aralık'ta da tüm üniversitede dersler yapılmaz duruma gelmiş ve dönem 3 öğrencileri sınava girememişlerdir. Böylelikle hepsinin sınav hakkı ellerinden alınarak eylüle bırakılmışlardır. Bu durumun yeni huzursuzluklar yaratacağından kuşku duymaktayız.

Nitekim öğrenciler birinci komitenin sınav hakkını alabilmek için 25 Aralık'ta başlayan ikinci komitenin derslerine girmeyerek boykota başlamışlardır. Yöneticilerin öğrenci kesiminin isteklerini gözönüne alarak meydana gelebilecek huzursuzlukları önlemeğe çalışacağı yerde Tıp Fakültesi'nde bunun tam tersi yapılarak yeni huzursuzluklara zemin iterek güvenlik kuvvetlerinin yapması gereken görevler üslenmiş gözükmektedirler. Görevleri eğitimi yaptırmak olan bu hocalardan bazılarının 24 Aralık'ta bildiri dağıtıyor diye Hüseyin Karataş adındaki bir personeli yakalıyarak polise teslim ettikleri bu kişinin iki gün sonra öldüğü ve ailesine haber vermeden gömüldüğü yolundaki iddialar ileri sürülmektedir.

Tüm bu olumsuzlukları bir an önce giderilerek yöneticilerin olumlu bir tavır takınmaları Hacettepe Üniversitesi'nde eğitimin aksamadan yürütülmesi için bir zorunluluk haline gelmiştir. Bunun için de sınav hakkı ellerinden alınmış öğrencilere yeni bir sınav hakkı tanınmalı ve en kısa zamanda sınav yapılmalıdır.

Bu davranışın öğrenciler ile idareciler arasındaki gerginliği giderecek ilk adım olacağına inanıyoruz."

YSE-İŞ Sendikası Genel Başkanı Acar Kayseri'de saldırıya uğradı

ANKARA (ANKA)

Türk-İş'e bağlı Yol-İş federasyonu üyesi YSE-İş Sendikası Genel Başkanı İsmet Acar'ın Kayseri'de saldırıya uğradığı bildirildi. Saldırıya uğrayan İsmet Acar, "faşist saldırılar mücadele azmimizi kıramayacak" dedi.

YSE-İş tarafından yapılan açıklamada İsmet Acar'ın Ülkücü Gençlik Derneği üyesi militanların saldırısına uğradığı ve bu tertipten Kayseri Valisi'nin haberi olduğu öne sürüldü. Konuyla ilgili olarak bir demeç veren İsmet Acar Şöyle dedi:

"İşyerine devletin ara baları kullanılarak getirilen ÜGD'li militanlar saldırılarıyla sendikamız yöneticilerini yıldırmak ve haklı davamızdan vazgeçirmek amacı gütmektedirler. ÜGD'li militanlarla sendikacılara saldırı planları yapan YSE Müdürü Köyişleri ve Kooperatifler Bakanı Ahmet Karayiğit'in yasa tanımaz tavırlarından cesaret almaktadır. Şahsıma ve 40 bin YSE işçisine karşı girişilen bu saldırının hesabı bakan Karayiğit'ten de, YSE Müdüründen de, Kayseri Valisi'nden de sorulacaktır. Yaptıklarının yanlarına kalacaklarını umanlara cevabımızı örgütlü mücadelemizi yükselterek vereceğiz"

TEKSİF'in toplu sözlesmesine kendi şubeleri bile kar.ı çıkıyor

HABER MERKEZİ

TÜRK-İŞ'e bağlı Teksif Sendikası'nın Tekstil İşverenleri ile imzaladığı toplu iş sözleşmesine kendi şubeleri bile karşı çıkıyor. Yedikule şubesi adına yapılan açıklamada bu sözleşmenin şubeyi bağlamadığı ve 6.000'e yakın işçinin çalıştığı Mensucat Santral, Naylonteks ve Birlik Örme Fabrikalarında toplu iş sözleşmesi yapılacağı bildirildi.

Öte yandna DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak, yaptığı açıklamada, getirilen maddelerle, şu andaki hayat pahalılığı karşısında yetersiz olan brüt 200TL ücret zammının bile korunamayacağını çünkü işverenin istediği işçiyi işinden atabileceğini bildirdi. Bu sözleşmeyle demokratik hakların geriletilmek istendiğini belirten Budak, Tekstil Sendikası'nın 80 işyerinde, yaklaşık 35.000 üyesi adına yapacağı toplu iş sözleşmesi için alınan uyuşmazlık kararı konusunda, olağanüstü Genel Yönetim Kurulu toplantısı yapıldığını, bundan sonra konunun çeşitli organlarda ele alınacağını söyledi.

K.Maraş ɑlayları Edirne cezaevinde de protestɑ edildi

EDİRNE (Özel)

Kahramanmaraş katliamının ülke düzeyindeki protesto eylemine yer yer cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlüler de katılarak, katliama kurban gidenleri andılar. Edirne Kapalı Cezaevi'ndeki 75 tutuklu aralarında düzenledikleri bir törenle katledilenleri andılar ve kıyımı lanetlediler. Tutukluların koğuşunu basan jandarma anma töreni için hazırlanan pano ve panrartları alıp götürdü. Eylemlerini sürdüren tutuklular, jandarmanın eylemi karşısında faşizmi lanetleyen sloganlar attılar. Jandarmanın anma törenini zor kullanarak engellemesi karşısında tutukluların açlık grevi kararı alarak iki günlük açlık grevi yaptıkları öğrenildi.

politika ciddi bir iştir

Gökçer'lerin atanmasında ikna eden ve edilen Çağlayangil

Cumhuriyet Devrinin bürokrasimizdeki en uzun saltanatı iki yıllık bir aradan sonra tekrar kuruldu.

Cumhuriyet döneminde bürokrasimizde koltuğunu en uzun korumuş olan Genel Müdür Cüneyt Gökçer'dir. Daha uzun yıllar bu rekorun artık Türkiye'de kırılması da pek mümkün değildir, sanırız.

Türkiye'de özellikle 1960 dan sonra ki hükümetlerin ömürleri pek kısa olmuştur. Hele hele son altı yıldır da bu süre iyice kısalmıştır.

Ne var ki Devlet Tiatroları Genel Müdürü Cüneyt Gökçer her hükümet değişikliğinde vazgeçilmez Genel Müdürlerden biri oluvermiştir. Üstelik her hükümette Devlet Tiyatrolarından göreve artık bu saltanatı yıkmak düşüncesiyle başlamış ama bu kararlılığını uzun süre sürdürememiştir. Zira özellikle sayın Ayten Gökçer'in üstün ikna kabiliyeti bu konuda ki tüm çözümsüzlükleri ortadan kaldırmağa ve olumsuz tavırları derhal olumlu gelişmelere vardırmaya yetivermiştir.

Son olarak AP hükümeti iktidara geldiğinde Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünden alınacağı bilinen bir olaydı. Ergin Orbey 1979—1980 Tiyatro döneminde Brecht'in Hitler Faşizmini sergileyen "ARTUR OUİ'nin Tırmanışı" oyununu sergilemişti. MHP bu oyundan rahatsızdı. Ergin Orbey hiçbir nedenden olmasa bu nedenden ötürü görevinden alınacaktı. Orbey'in görevden alınması önemli değildi ve yerine kim gelecekti?

Gökçer'ler, üstelik Yedi Kocalı Hürmüz'le yeni bir takım ticari kombinozonlara girmişler, Ayten Gökçer'i astronomik paralarla 1980 de gazinolara çıkarmayı planlamışlardı.

"Ayten Gökçer şarkıcılığa başlıyacak," diye söylentiler dolaşıyordu ortalarda. Ve Gökçer'ler İstanbul'da olmağa zorunluydular.

Bu arada Gökçer'in yeniden Tiyatroya dönmesi konusunda da AP içinde ciddi bir muhalefet vardı ve bu ciddi muhalefet Demirel'e başvurmuş bir çeşit söz bile almışlardı. Demirel bu konuda ki parlamanter grubunun "önerilerini dikkate alacağını" vurgulamıştı.

İşte bu sırada ve bu arada devreye Demirel'in hiç kıramıyacağı Senato Başkanı İhsan Sabri Çağlayangil giriverdi.

Çağlayangil bu atamanın gerekliğine ikna edilmiş ve Demirel'i üç-dört seanslık bir görüşmeden sonra ikna etmeyi başarmıştı.

Süleyman Bey'e Çağlayangil bu konuda ikna olması için şunları söylemişti:

"Efendim Cüneyt Bey'e büyük bir haksızlık yapıldı. Sırf bizi tuttuğu, bizden olduğu için hakarete uğratıldı. Sanatı ile alay edildi. Solcuların aleni saldırısına hedef edildi. Zaten kendileri uzun süre bu görevde kalamıyacaklar. Ama Beyefendi bana onurumun onarılması için bir şans tanısınlar ben onlarında lütfedip bulunacağı bir jübilede emekliye ayrılacağım. Sanat hayatımın son gecesini bütün ömrümü verdiğim Tiyatromda son defa sahneye çıkarak kapamak istiyorum. Sayın Demirel bu lutüflarını benden esirgemesinler..."

Ve bu diyaloğ sonrasında Demirel Koraltan'a önce kalsın dediği Cüneyt Gökçer'in atanması için sonradan "imzaya açınız" emrini vermişti Bu kez Çağlayangil Gökçerler tarafından ikna edilmiş ve daha sonrada Demirel'i ikna etmişti....

ALMAN MUCİZESİ

Çat kapı ben geldim.!..

Son günlerde yine diyalog konusu gündeme geldi. Ecevit, diyalog üzerine basın toplantısı yapıp, koşullarını açıklarken, Demirel'de geçen hafta yapacağını açıkladığı görüşmeyi yeni yıla ertelediğini bildirdi.

Diyalog konusu Başbakandan ana muhalefet liderine kadar tüm siyasilerimizin başlıca konusu olur da basın ilgilenmez mi? Tabii ilgilenir. Nitekim, bu konudaki en ilginç öneri yine bir gazeteciden geldi. AP yanlısı Adalet Gazetesi muhabiri son basın toplantısnda Ecevit'e sordu:

"Efendim, tüm samimiyetimle ve ardniyetsiz olarak öğrenmek istiyorum, acaba bu koşulları bir kenara bırakıp çat kapı Demirel'i ziyarete gidemez misiniz? Ya da ben geldim, gelin konuşalım diyemez misiniz?"

Not: Gazetecinin önerisi gerçekleşirse bu diyalog" herhalde kısa sürede aile gezmelerine dönüşecek. Böylesine sıcak ve samimi bir diyalogla da biz Türk Milleti olarak evelallah her güçlüğün üzerinden geliriz.

Şaşkınlığın böylesi...

Efendim, Cengiz Gökçek'i tanırsınız herhalde, MC döneminin MHP'li Sağlık Bakanı Şimdilerde bu çok yakından tanıdığınız bakanlığı zamanında hastaneleri bile, sağlık hizmetlerini bile "Bizden", "Sizden"e taşıyan sağlık Bakanının kardeşi Süt Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğüne getirildi.

Aynı anadan aynı babadan aynı aşktan yetişmiş bu iki kardeş kafa yapıları bakımından birbirlerinin şablonla çıkarılmış kopyası. Ve şimdi Latif Gökçek Süt Endüstrisi Kurumu'nda hızlı bir kıyımı sürdürüyor. Kıyım öylesine hızlı sürüyor ki, son olarak başka illere atananlar arasında bir memuru da Siirt'e sürdüler.

Ve ne oldu biliyor musunuz?

Süt Endüstrisi Kurumu'nun Siirt'te şubesi olmadığı için bu atama şimdilik ortada kaldı.

Bakanın hısımlığı

Rivayet odur ki;

Adana'da politik bir kurum olarak bilinen ÇUKOBİKLİK'in eski Eğitim, Oragnizasyon ve halkla ilişkiler servisi müdürü, sonranın kooperatifler müdürü, Adana Belediyesinin eski baş müfettişi ve Genel Müdürü, 12 Mart döneminin, Adana CHP İL Gençlik Kollarının cafcaflı başkanı, milletvekili aday adaylarından Süleyman Dağıstanlı, seçim sonrası günlük gülüşme politikasının baş aktörü olmuş.

Seçimin hemen ertesinde müdürlere gelen tebrik kartlarına el koyan K.K.' birden bire koşuşturmuş genel müdürün odasına...

-Süleyman Bey, gözünüz aydın keftni yırttınız.

-Hayırdır yavrucuğum?

-Bayındırlık Bakanı Selahattin Kılıç'tan başarı telgrafı...

Birden suratını ekşitmiş CHP'li genel müdür Abdullah Kütküt.

-Süleyman bu ne demektir? O AP'li, sen CHP'li....

-Şey.. efendim hanımın akrabası olur da.

Daha sonra K.K'ye çıkışan Dağıstanlı, tehditi savurmuş.

-Genel Müdür değişince ilk seni kovacağım.

Ama, olan olmuş, 12 Mart döneminin cefaker CHP İl Gençlik Kolu başkanlığı yapan Dağıstanlı'sı, doğruca postalanmış eski servisine, sıradan bir memurluğa.

Hazırlayanlar: Tanju CILIZOĞLU-Kerim MERT - Muzaffer TURAN

1979'un ardından dış dünya

Dünya çapında olaylar

İRAN DEVRİMİ

İran halklarının yıllardır Şah rejimine karşı verdiği mücadele, kitle ayaklanmaları ve genel grevlerle desteklenerek başarıya ulaştı. Şah rejimi yerle bir oldu. Humeyni önderliğindeki Ayetullahlar iktidarı ele geçirdi. 1 Şubat'ta Humeyni, Tahran'a geldi.

Tüm dünyanın gözleri 1979'da İran'da idi. 1980'de yine İran'dan ayrılmayacağa benzer.

ÇİN-VİETNAM SAVAŞI

Çin Halk Çumhuriyeti, 17 Şubat'ta, sınır sorunlarını bahane ederek, Vietnam topraklarını işgal etti.

Çin Halk Cumhuriyetinin "ders verme ve cezalandırma" diye nitelediği savaş, 16 Martta sona erdi. İki ülke arasında görüşmeler hala sürüyor.

İSRAİL-MISIR BARIŞ ANTLAŞMASI İMZALANDI

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, İsrail'le barış anlaşması imzalamak için A.B.D.'nin aracılığıyla Washington'da Menahem Begin'le buluştu. Barış anlaşması imzalandı. 25 Mayıs'ta, Sina'nın en büyük kenti İl Ariş, İsrail tarafından Mısır'a terkedildi.

SALT 2 ANLAŞMASI İMZALANDI

Siyasal yumuşama için silahsızlanma anlaşması Salt 2, Viyana'da 18 Haziran tarihinde, Başkan Carter ve Brejnev arasında imzalandı.

Bir Sandanista gerillası.

NİKARAGUA DEVRİMİ

Nikaragua halkının Sandinista Cephesi içinde örgütlenen muhalefet güçleri, yıllardır Somoza ailesinin ekonomik ve siyasal anlamda elinde bulunan iktidarını devirdiler. 19 Temmuz'da, Sandinista gerillaları Managua'ya (başkent) girdiler. Somoza sürgüne gitti.

MORİTANYA–POLİSARİO ANLAŞMASI İMZALANDI

Daha önce Batı Sahra, Fas ve Moritanya tarafından işgal edilmişti. Daha sonra Moritanya, işgalden vazgeçerek, askerlerini çekmişti. Batı Sahra halkını temsil eden Polisario örgütüyle, Moritanya arasındaki barış anlaşması, 5 Ağustos'ta imzalandı. Moritanya askerleri Tiris El Garbiya bölgesinden çekildi. 11 Ağustosta bu bölge, Fas tarafından işgal edildi.

İRAN A.B.D. BÜYÜKELÇİLİĞİ, İRANLI ÖĞRENCİLER TARAFINDAN İŞGAL EDİLDİ

4 KASIMDA: İranlı öğrenciler, Tahran A.B.D.Büyükelçiliğini işgal ederek burada bulunan 50 kadar Amerikalı diplomatı rehin aldılar. Şah'ın İran'a geri verilmesini istediler. Rehineler olayı henüz sürüyor.

MESCİDÜL HARAM, ARABİSTANLI MUHALİFLER TARAFINDAN İŞGAL EDİLDİ

Suudi Arabistan'da Kral Halit rejimi'ne muhalefet eden güçler, Mekke'de kutsal Mescidül Haram'ı bastılar. Çıkan olaylarda, 150 kişi öldü. Yakalananların şeriat kurallarına göre kolları kesildi.

İSPANYA'DA BASK BÖLGESİNE ÖZERKLİK TANINDI

İspanya'da yıllardan beri çarpışan ayrılıkçı Bask gerillalarının (ETA) eylemleri üzerine Bask bölgesine özerklik veren yasa kabul edildi. Ancak, ETA gerillaları bu yasayı yeterli bulmadılar.

NATO BAKANLAR KONSEYİ, AMERİKAN YAPIMI FÜZELERİN BATI AVRUPA'YA YERLEŞTİRİLMESİNİ KABUL ETTİ

NATO Bakanlar Konseyi 12 Aralıkta aldığı karara göre, İtalya, Hollanda, Fransa Batı Almanya ve İngiltere'ye A.B.D. yapımı orta menzilli nükleer başlıklı füzeler yerleştirilmesini kabul etti. Bu karar, Sovyetlerde tepkiyle karşılandı.

RODEZYA BARIŞ ANLAŞMASI İMZALANDI

21 Aralıkta, yedi yıldır Yurtsever Cephe gerillalarının beyaz azınlık rejimine karşı sürdürdükleri savaşa son veren barış anlaşması, Londra'da İngiltere, Rodezya hükümeti ve Yurtsever Cephe arasında imzalandı.

AFGANİSTAN DARBELERLE DOLU BİR YIL YAŞADI

Afganistan'da üç tane darbe yapıldı. İlk darbe Tariki, ikincisi Amin, üçüncüsü ise Karmel tarafından gerçekleştirildi. Sovyetlerin bu ülkeye asker gönderdiğini açıklaması tepkiyle karşılandı. Müslüman gerillalar ise rejime karşı savaşa devam edeceklerini açıkladılar. Afganistan'da bundan önce ilk darbe krallığa son vermişti. Kurulan Davut Han rejimi ise Tariki tarafından sona erdirilmişti. Böylece son yapılan darbe, bu ülke tarihinin dördüncü darbesi olmaktadır.

Devrilen diktatörler

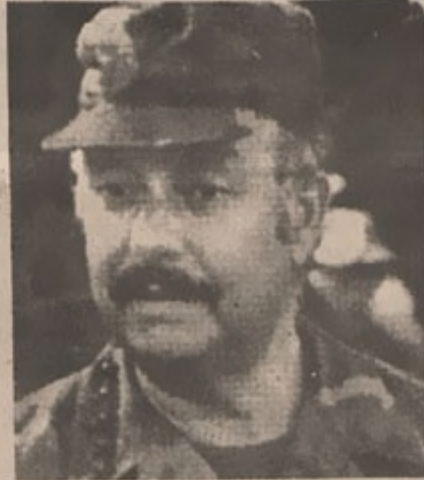
1979 yılı, diktatörler açısından, çok acı(!) bir yıl oldu. Yıllardır halklarına kan kusturmuş olan emperyalizmin kuklaları, Generaller, İmparatorlar, tahtlarını kaybettiler. Bir bölümü öldürüldü, bir bölümü sürgün olarak ülkelerinin dışında korku içinde yaşıyorlar. Ülkelerinden kaçırdıkları servetleri, İsviçre, ABD ve Kanada bankalarında, duruyor.

İRAN ŞAHI MUHAMMED RIZA PEHLEVİ

16 Ocak'ta, İran halklarının sürdürdüğü mücadele sonucu, Tahran'ı terketti 1941 yılında İran tahtına oturan Muhammed Rıza Pehlevi, 1953 yılında bir dönem ülkesinden ayrılmak zorunda kalmış, sonunda 16 Ocak 1979'ta tamame İran'ı terketmişti. Şimdi, Panama'da Contodora adasında yaşıyor.

UGANDA DEVLET BAŞKANI İDİ AMİN

11 Nisan'da Uganda Devlet Başkanı İdi Amin, Tanzanya birliklerince de desteklenen bir darbe sonucunda, ülkesini terkederek Libya'ya sığınmak zorunda kaldı. Şimdi nerede oldugu bilinmiyor.

Somoza

NİKARAGUA DİKTATÖRÜ ANASTASİO SOMOZA

19 Temmuz'da, Nikaragua'nın ünlü "diktatör Hanedanı'nın temsilcisi Anastasio Somoza, Sandinista Birliklerince yürütülen iki yıllık bir iç savaş sonucunda, ülkesini terkederek, ABD'ye sığındı. Somoza ailesi Nikaragua'da edindiği büyük serveti, yabancı bankalara yatırmıştı.

ORTA AFRİKA İMPARATORU BOKASSA

20 Eylül'de, Orta Afrika'da (Benin) kendini İmparator ilan eden diktatör Jean Bedel Bokassa, devrildi. Fransız emperyalizminin kuklası olan Bokassa devrildikten sonra, Fransa'da bile kendine bir barınak bulamadı. Sonunda Afrika'da kendi sininki gibi bir diktatörlük olan Fildişi Kıyısı'na sağındı.

SALVADOR DİKTATÖRÜ GENERAL ROMERO

15 Ekim'de, Salvador'a yıllardır dikta rejimiyle yöneten General Romero, ülkedeki muhalefetin güçlenmesi nedeniyle, bir askeri darbeyle devrildi. Ancak, ülkede fazla büyük bir değişiklik olmadı.

GÜNEY KORE BAŞKANI PARK

Güney Kore'yi, 55'lerden beri soluk aldırmaz bir dikta rejimiyle yöneten Devlet Başkanı Park Çung Hi, İstihbarat Servisi (KCİA) Şefi Kim Aae Ku tarafından öldürüldü. Ancak, ülkesinde büyük bir değişiklik olmadı.

EKVADOR GİNESİ DİKTATÖRÜ NGUEMA DEVRİLDİ

3 Ağustos'ta, 11 yıldır işbaşında bulunan; Ekvador Ginesi Diktatörü Francisco Macias Nguema devrildi. 29 Eylül'de idam edildi.

Ölen liderler

IRAK ESKİ KÜRT LİDERİ BARZANİ

2 Mart'ta, Irak Kürtlerinin eski önderi Mustafa Barzani, ABD'de öldü. Barzani, bir süre Irak Kürtlerinin isyanını yönetmiş, sonra İran Şahı ile anlaşarak İran'daki Kürtlerin isyanını bastırmakta ona yardımcı olmuştu. Barzani, daha sonra da, ABD'ye sığınmıştı. 76 yaşındaydı.

PAKİSTAN ESKİ DEVLET BAŞKANI BUTTO İDAM EDİLDİ

Pakistan'ın eski başkanı ve başbakanı Zülfikar Ali Butto, Ziya Ül Hak rejimi tarafından, idama mahkum edildi. Tüm dünyanın protestolarına rağmen, asıldı. Butto, 51 yaşındaydı. Butto, lideri olduğu Halk Pratisi'nin karısının ve kızının tüm ısrarlarına karşın, Ziya-Ül-Hak'tan af dilemedi.

ANGOLA DEVRİMİNİN ÖNDERİ NETO ÖLDÜ

Angola Devriminin önderi ve Devlet Başkanı Avgustino Neto 57 yaşında öldü. Neto, yıllarca Portekiz Sömürgeciliğine ve emperyalizme karşı Angola halkının verdiği mücadelenin önderiydi. Aynı zamanda şair olan Neto, devrimin başarıya ulaşmasından sonra, devlet başkanı olmuştu.

AFGANİSTAN DEVLET BAŞKANI TARAKİ ÖLDÜRÜLDÜ

Afganistan eski başkanı Taraki, Amin tarafından yapılan bir darbeden sonra öldürüldü. Taraki'nin ölümü, 9 Eylül'de açıklandı. Taraki bir darbe sonucu iktidarı Davut Han dan almıştı.

AFGANİSTAN ESKİ BAŞKANI AMİN ÖLDÜRÜLDÜ

Taraki'yi izleyen devlet başkanı Hafızullah Amin, Babrak Karmel tarafından öldürüldü. Amin, Taraki'yi iktidara getiren partinin "Sancak" hizbindendi.

Devlet Tiyatroları'nda Gökçerler Saltanatı Yeniden Kuruluyor

●

AP AZINLIK HÜKÜMETİ UZUN BİR SÜREDİR BEKLENEN BİR ATAMAYI DA GERÇEKLEŞTİRDİ. ERGİN ORBEY DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN ALINARAK YERİNE YİNE ESKİ GENEL MÜDÜR CÜNEYT GÖKÇER GETİRİLDİ.

ERGİN ORBEY'İN İKİ YIL ÖNCE CÜNEYT GÖKÇER'DEN DEVRALDIĞI DEVLET TİYATROLARI BU İKİ YILDA OLUMLU BİR YÖRÜNGEYE OTURTULMUŞ VE DEVLET TİYATROLARI SADECE BİRKAÇ İLİMİZDE MUTLU AZINLIĞIN TİYATROSU OLMAKTAN KURTARILARAK TÜM TÜRKİYE'YE AÇILMIŞ İLK DEFA DEVLET TİYATROLARI HAKKARİ'YE BİLE GİDEREK OYUN OYNAMIŞTI. BU ARADA ANKARA, İZMİR, İSTANBUL VE BURSA'DA DEVLET TİYATROLARI UYGULADIKLARI OYUN DÜZENİ İLE SEYİRCİ REKORU KIRMIŞ BOŞ KOLTUKLARA OYUN OYNAYAN DEVLET TİYATROLARI BİRDEN BİRE KAPALI GİŞEYE GEÇMİŞTİ. DÜNYA TİYATROSU'NUN ÇEKİ TAŞLARINDAN BİRİSİ OLAN BRECT İLK KEZ DEVLET TİYATROLARINDA SERGİLENMİŞTİ.

ARTURO-Uİ'nin Hızlı Tırmanışı olarak sahnelenen ve bu yıl oynamaya başlayan yapıtta yeni hükümeti rahatsız etmiş, MHP ile dirsek temasını sürdüren hükümetin "Hitler"i konu alan bir oyunun Devlet Tiyatrolarında oynanmasını sakıncalı bulmuştur. Bakan açıkça bu oyunun kaldırılmasını Orbey'den istedi. Orbey böylece görevden alınmış ve yerine Cüneyt Gökçer getirilmiştir. Aşağıda bu konudaki Tiyatro yazarı ve eleştirmenlerin görüşlerini alarak konuya yoğunluk ve açıklık getiriyoruz.

●**SEÇKİN CILIZOĞLU** (Tiyatro-79 dergisi sahibi ve eleştirmen) Bundan daha olumsuz bir iş olamazdı. Devlet Tiyatroları kendini toparlamıştı. Yine eski karanlığa dönüyorlar. Devlet Tiyatroları Cüneyt Gökçer'in yönetiminde çağdaşlıktan her gün biraz daha koparılacaktır. Gökçerlerin yeniden işbaşına getirilmesinde Ayten Gökçer'in büyük ikna kabiliyeti, bir kez daha kanıtlanmış oldu..

●**TAHİR ÖZÇELİK**-(Eleştirmen)Cüneyt Gökçer'in Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'ne getirilmesini olumsuz karşıladım. Yıllardır denenmiştir. Devlet Tiyatrolarında Gökçer'in hiçbir yenilik yapmadığı kanısındayız.

● **ZEYNEP ORAL**-(Gatezeci eleştirmen) Olmaması gerekenleri yaşadığımız bir ortam dayız. Onun için Cüneyt Gökçer'in durumu o kadar da şaşırtıcı değil. Bunca geriye nasıl dönülür diye yanıyoruz.

● **HAYATİ ASILYAZICI** (Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni) - Bu atama benim için sürpriz olmadı. Ergin Orbey'in görevden alınışı, örtülü MC hükümetinin sürdüregelmekte olduğu kıyımların bir uzantısıdır.

Aslında Orbey'in görevden alınışı, düşünceye sansür ve baskı uygulamasının bir sonucudur. AP azınlık hükümetinin bu konuda başkaca bir davranışı da düşünülemez. Za-

Ergin Orbey

ten değiştirilen edebi heyetle Ergin Orbey'in genel sanat yönetmeni olarak çalışması olanaksızdı. Repertuara alınacak ve sahnelenecek yapıtlara yinelenmek istenen bir zihniyet getirilmektedir. Milliyetçi diye tanımlanan akımın içerik ve boyutları bizlerce bilinmekteydi.

Hükümetin sanatla bu denli uğraşması ne kendi varlığına, ne de kültür ve sanat yaşamımıza yarar sağlayacak. Bu gidiş tehlikeli boyutlara yol açacaktır.

●**AHMET TANER KIŞLALI** - (CHP İzmir Milletvekili - Kültür Eski Bakanı) "Sanata sansür koyan çağdışı cephe, devlet örgütünü belirli bir görüşün militanlarına teslim etme programını, sanat kurumlarını ve kütüphanelerden sonra, şimdi müzelere kadar uzatma cüretini göstermektedir. Bu çağdışı zihniyet özgürlükçü demokrasinin temelini oluşturan hukuk devletini yok ederek, hukuk devletinin kayalarına çarparak, yok olmaya mahkumdur.

Ferhat ile Şirin'i yasaklayan çağdışı anlayışın, Türk balesine indirdiği darbeden sonra, sıranın şimdi Türk tiyatrosunda olduğu anlaşılıyor. Hangi oyunların yasaklanacağını, hangi oyunların tezgahlanacağını göreceğiz. Devlet tiyatrolarında seyirci sayısının iki katına çıkmasından, tiyatronun 67 ile yayılmasından, kuyrukların tiyatro gişeleri önünde uzamaya başlamasından, rahatsız olan bir zihniyetin, saatin yelkovanını geriye çevirme çabalarının sonuçlarını, hep birlikte izleyeceğiz. Hitler'i alaya alıp, onun gerçek yüzünü ortaya koyan oyunlardan, kimlerin huzursuzluk duyduğunu kamuoyu açıklıkla görmektedir. Örtülü cephe hükümetinin önündeki perdeyi kaldırmak, gerçekleri gözler önüne sermek onurunu, sahne kuruluşlarımız haketmişlerdir.

●**DEMİRTAŞ CEYHUN** (Yazar, TYS İkinci Başkanı) Cüneyt Gökçer'in, Devlet Tiyatroları Genel Mütürlüğü'ne atanması, örtülü bir MC iktidarının sanat ve kültüre uyguladığı baskıların bir uzantısıdır. Ergin Orbey döneminde, canlanan tiyatro eğilimi, tiyatroyu burjuvazinin eğlence aracı haline getiren örtülü MC'nin, Genel Müdürü Cüneyt Gökçer eliyle, söndürülmek istenmektedir. Doğal karşılamak lâzım. Çünkü, Demirel iktidarının sanata karşı takındığı tavır Cüneyt Gökçer'in Devlet Tiyatroları'nın başına getirilmesinden daha vahim. Nazım Hikmet'in "Ferhat ile Şirin" yapıtının kaldırılması, Nazım'ın şiirlerini içeren takvimin toplattırılması gibi cinayetlerin yanında, Cüneyt Gökçer'in tayini, bir mahalle karakolu olayı niteliğindedir. Önemsemiyorum.

●**MUAMMER SUN**-(Kompozitör) Olay üzerinde düşünmek, beni üç konuya götürdü: Sansür, özerklik, imece.

Ergin Orbey, başarısız yönetici olduğu, kurumda huzur ve birlik sağlayamadığı, seyirci sayısını azalttığı, tiyatroların sanatsal düzeyini düşürdüğü gibi gerekçelerle görevden alınamaz. Gerçek bunların tersinin doğru olduğunu gösterir.

Bu olay, aynı zamanda, sanat kurumlarının neden özerk olması gerektiğine de çarpıcı bir örnek oluşturmaktadır

●

ERGİN ORBEY İÇİN TÜM DEVLET TİYATROLARI ÇALIŞANLARI CUMHURBAŞKANINA BAŞVURDU

Devlet Tiyatroları Genel Müdürü Ergin Orbey'in görevden alınacağı haberi üzerine tüm Devlet Tiyatroları çalışanlarının hazırladığı 800 imzalı dilekçe Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Kültür Bakanı'na gönderilmiş; haber üzerine harekete geçen Devlet Tiyatrosu Çalışanları Derneği (DETÇA) İzmir Şubesi'nin hazırladığı duyuru ilk anda temasa geçebildiği 41 meslek ve kitle örgütü ve sendikaların da katılımıyla Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'a, Kültür Bakanı'na, basına, TRT'ye iletilmiştir. İzmir Detça Şubesi tarafından, tüm bu örgütlerin de katılımıyla, 5 Aralık'ta İzmir'de bir basın toplantısı düzenlenmiş, basın toplantısında ayrıca şu anda konuk yönetmen olarak İzmir Devlet Tiyatrosu'nda bulunan Vasfi Rıza Zobu da basına bir açıklamada bulunmuştur. Devlet Tiyatroları çalışanlarının ve DETÇA'nın çalışmalarının dışında İzmirli tiyatro izleyicisi ve sanat severler de şu anda sayısı 2000'e ulaşan bir imza kampanyası başlatmışlardır.

DEVLET TİYATROLARI BURSA AHMET VEFİK PAŞA YÖNETMENİ ZİYA DEMİREL "GÖREVDE KALIP KALMAMAMIZ GÖKÇER'İN TUTUMUNA BAĞLI" DEDİ.

Ergin Orbey'in görevden alınmasından sonra Devlet Tiyatroları'nı İzmir Bursa ve İstanbul yöneticilerinin görevde kalıp kalmayacakları önümüzdeki günlerde belirlenecektir.

Bu konuda bilgisine başvurduğumuz Bursa Devlet Tiyatrosu yönetmeni Ziya Demirel şu bilgiyi verdi:

"İzmir'deki yönetici arkadaşımız Suat Taşer ve İstanbul yöneticisi Can Gürzap hakkında birşey söylenem mümkün değil. Biz bu atamayı ve değişikliği bekliyorduk. Ben sözleşmeli bir yöneticiyim. Görevde kalıp kalmamam bu konuda Genel Müdür'ün tutumuna bağlıdır.

Bilindiği gibi Ziya Demirel daha önce Cüneyt Gökçer'le anlaşamadığı için Devlet Tiyatroları oyun yönetmeliğinden istifa ederek ayrılmış Ergin Orbey'in Genel Müdürlüğü sırasında tekrar göreve çağrılarak Bursa Tiyatrosu yönetmenliğine getirilmişti.

Ziyaz Demirel Bursa'da Devlet Tiyatroları'nın otuz bin civarında olan seyirci sayısını geçen yıl yüzon bine çıkartmış ve Tiyatrosu ile Bursa'nın köylerine kadar oyun götürmüştü.

---

mayınlar çiçek açmaz

● Röportaj: Fikret OTYAM ●

—6—

ADAM avucunu uzattı köyde... Şofördü avucunu uzatan...

"Hıdır Örnek bu gece Suriye'ye geçmiş orada mayın patlamış cenazesi Türkiye'ye geldi"

Kara haber telgraftan tez gelir, tez gelir ama, kara haberin avuca bir tükenmez kalemle yazılmış olarak geldiğini de kimbilir dünyada ilk kez, Hıdır'ın karısı Ayşe görüyordu Suveydi köyünde, mayınlı topraklara yakın bu köyde! Kağıt bulamamışlar kara haberi bildirmeye, sonra haberi iletecek şoförün avucunun içine yazıvermişler! "Hıdır Örnek bu gece Suriye'ye geçmiş orada mayın patlamış cenazesi Türkiye'ye geldi..."

Hıdır'ın ortanca oğlu, "Ben bir yaşındaydım" dedi, "babam mayında kaldığında, hiçbirşey hatırlamıyorum..."

"Sor bakalım İdris, anana; nasıl olmuş bu, anan haberi nasıl almış?" dediğimde sordu İdris Kürtçe, Ayşe'nin anlattıklarını da bana Türkçe söyledi. Ayşe üç oğul doğurmuş idi, en büyüğü askerde... Ayşe'nin evinde elvan elvan yastıklar, yataklar tavana kadar çıkıyor, yerde keçeler, kilimler, ışık kapıdan giriyor, bir ocak var tekgöz damda... Yastıkladı sağımı solumu, istemez dediysem yaram olmadı, konuksever... Türkçe hiç bilmiyor... Ayşe söylediklerine göre kırkbeş yaşında, dul, kocası mayında patlayınca daha evlenmemiş, yoksullukla boğuşup oğullarını büyütmüş!

Kürtçe mırıldanıyor Ayşe, sonra Türkçeleşiyor anlattıkları:

"Diyor ki, bize haber sabahleyin gelmiştir, senin kocanı mayın içinde kalmıştır, Suriye'ye götürmüşlerdir, Suriye'den kapıdan Türkiye'ye getirmişlerdir, oradan Urfa'ya kaldırmışlar, Urfa'ya yetişmeden yolda ölmüştür... Sarımağara karakolu vardır orada öldü, ikinci zaman vakti cenazesini getirdiler"

"Peki Ayşe neredeymiş, kim getirdi haberi?"

"Şoferi..."

Anlattı adamın avucunu nasıl uzattığını, bir okuma bilenin avuçta yazılanları nasıl okudğunu!

Pat etti karanlıkta bişey, havalanmıştı, bir güvercindi bu, dolandı ve mırıl mırıl anlatan Ayşe'nin başına konuverdi, umursamadı Ayşe...

"Ayşe, cenazeye çiya?"

"Cip..."

Cenazeyi ciple getirmişler...

"Diyor ki, cipin arkasına komuşlar, elbiseliydi kandı her tarafı, ezmişlerdi orasını burasını, kopmuş sol bacağı dibinden! Çok gitmiş kanı, ölmüş kanı kalmayınca..."

Varmış tek bacağı kopmuş, kan yitirip ölmüş kocasının başına, ağıda durmuş genç döşüne taşlar vurarak:

"Ekmek için Suriye'ye gitti, mayın ortasında öldü Hıdır, duvarların dibinde yoksulluk bıraktı, çocuğum duvarın dibinde yoksul kaldı, fakir olmasa gitmezdi... İnsan aç kalırsa ne yapar, çabalar... Hıdır çabaladı aç kalmamak için gitti mayına, Suriye'ye, kaldı mayında bacaksız..."

Ayşe'nin başından havalandı güvercin, bir takla atıp omuzuna kondu, çenesi dövmeliydi Ayşe'nin, uyuyordu güvercinin rengine, morumsu...

....

"...14.5.1978... Hü Dost, sevgili Fikretciğim,

Sonsuz selamlarımı sunar gözlerinden öperim, yengeme selam eder yengen selam eder çocuklar ellerinden öperler Cemal selam eder ellerinizden öper Ey Fikret bey lahınızı ve hatırınızı sorup suval ederim eğer sen de bizden taraf sorarsan hamd olsun allaha kürbeliz Ankara'da yatan hapiste olan çıktı, hani muhtar avradını almıştı ya onu vurdu yanında arkadaşı varmış muhtar ölmemiş arkadaşı ölmüş şimdi ise bize çok hakaret yaptılar evin eşyalarını talan yapmışlar ve yatakları yandırıyorlarmış komşular koymamışlar yalınız annem varmış ve ikide bir kocakarıya hakaret ve akrabelerden hiçbir ev kalmamış hepsini yüklemişler zulümle ekinleri zapt etmişler yatakların içersinde 20 bin türk lirası vardı onu almışlar başka yazacağım yok biz ise yataksız antepteyiz

Bir hükmü var ise bize bir yardım etmenizi rica ederim karakoldayım baskı yapıyorlar.

Başka diyeceğim yok hoşça kal olay olalı yarın bir hafta oluyor acele cevap beklerim

EDRES.

.....mahallesi Gaziantep"

Sonra birkaç kez de telefon etti mektubu yazan köylü dostum, durumu Jandarma Genel Komutanına aktarmıştım, ilgi gösterdiler, emirler şunlar bunlar, ne var ki o can adamın malı mülkü talan edilmişti, canlarını zor kurtarmışlar, Gaziantep'te almışlar soluğu yataksız yorgansız, muhtarın taraftarları konmuşlardı mallara, mülklere, alması kolay mı gayrı? Jandarma mandarma çaresizdi, haberler salmış idim, muhtar da tanışım, aracı olup barıştırayım sizleri, girmesin bu güzel köye nifak, kin, eskisi gibi güller gibi geçinip gidin... Haber geldi ki çaresizmiş, nafileymiş, girmiş bir kere kin!

Bir sabahtı, kapıcı uyandırdı, dedi hal böle böle, senin iki günlüğüne geziye çıktığında iki garip köylü geldi, seni bekleyip dururlar, aşağıdalar şimdi... Geldiler, o güzel köyden, dostumun akrabalarıydı, attılar kendilerini yere, ağlıyordu iki yaşlı adam, insan.. "Ne oldu" dedim, "Bizimkine bişey mi oldu?" Olmamış, sağlığı yerindeymiş... Gelmişler beni görmeye para denkleştirip, Jandarmanın tüm emirlerine karşın, emir takılıyormuş bir yerde, mallarını alamıyorlarmış, bir çare bulacakmışım...

Köylerinde vardığımda davar keserdiler, yumurtalar kırarlardı bol Urfa yağına sayısız... On yumurta var evde, onunu da kırdım yapay yağa, yenip bitti, tuhafıma gitti!

"Geziyorduk, sen yokmuşun, sizin kapıda duran adam demiştir, iki güne kadar gelecektir, geziyorduk, iki üç adam yaklaştı yanımıza Ulus tarafında, dediler şuraya nereden gideriz, biz garibiz dedik, başkasına sorun, dediler canımız yanıktır, akrabamıza taksi çarpmıştır, nasıl çarptı yahu dedik, adam tarif etti, bir elense çekti, böyle kurtardık altından dedi, sonra gittiler... Dedik Fikret bey yoktir, bari o mebusun mektubunu verek Halk partisine gidip, mektubu almak için elimi koynuma attım ki, aha burası bak, kesilmiştir ve cüzdan ve mektuplar ve ederesler hepsi gitmiştir... Kaldık mı gurbet elde bu kez parasız pulsuz, iki gün parkta yatmışızdır aç susuz, sonra haber almışızdır senin kapında durandan, sen gelmişindir"

Ağlıyorlardı...

Bir güvercin konuverdi Ayşe'nin başına pat diye

Ayşe'nin başına bir güvercin kondu

Yeniden dilekçe yazıp saldık Jandarmanın en yüksek katına... Üç gün konuğum oldular, hacetlerini görüp saldık mayınlı topraklarına...

Dostum üzülüyormuş neden varmadım yanlarına diye...

Anası, kaynanası o bin yaşındaki her yanı dövmeli ana, güzel ana, çocuklar, hapisten çıkanın çocuğu yerleşmişler Gaziantep'in bir Alevi köyüne, sığınmış bir asker arkadaşının yanına bu can, bu dokt, bu konuksever, seven kişiler, atları sattıktan sonra aldığı mavi traktörüyle yataksız yorgansız!

Yol bitti, otomobili durdurdum... Bir kız bakıyordu korkuyla sonra can havliyle kaçtı, seslendim ardında, "Kız kaçma ben Fikret amooo, dur kaçma..." Zınk diye durmuş idi, sonra daha hızlı koşup sarılmıştı boynuma, ağlayarak...

Buldum hepsini bir göz koca odada... Hey gidi günler hey, neler gelir insan oğlunun başına... O yine güleçti, zayıflamıştı sanırım yüzon kiloya falan düşmüştü! Bebeler sardılar yanımızı, ellerimizi, yanaklarımızı sevip öpüyorlar, her zamanki gibi açıldı çantalar, şekerler, incik boncuklar, tokalar, ucuz küpeler, yüzükler, büyüklere çay, şeker...

Anlattılar başlarına geleni, yeniden...

"Korkman... Gün olur hepsi geçer, dönersiniz köyünüze yine, evi onarırsın... Koyunlara sular çekeriz kapının önündeki kuyudan... Dama çıkar çöreklениriz minderlere, yengem süt kaynatır, Veli vurur sazın döşüne... Cemal büyür kocaman kocaman adamlar olur... Evinizin ocağı tüter yine eskisi gibi, aldırman bunlar da geçer... Peki neyle geçiniyorsunuz bunca nüfus, sorması ayıp olmasın?"

"Traktörlen!"

Anladım...

1978 yılının Eylül ayında, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı "Köylüye İş Projesi" kısa adı KİP olan bir çalışmayı yaşama geçirmeye başladılar. Yoğun emek gerektiriyordu bu uygulama ne var ki kırsal alandaki gelişmeye önemli bir katkıda bulunacaktı bu çalışma...

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da, geçen yılın Eylül ayında binlerce insan, kadın, kız, genç, ihtiyar, çoluk, çocuk, binlerce insan Köy İşleri Baknlığının bazı araçlarının eşliğinde ve halkın kendi traktörlerinin de katılmasıyla taşlı arazileri türküler çağırarak toplamaya başlamıştı. Bir yandan taşlar tek tek ayıklanıyor, bir yanda da çalışmaları hazır "Köy İçme Suyu Kanal Açma Projesi" yaşama geçiriliyordu... Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da bir ekip oluşturuyor bu ekip sabahın, günün doğmasıyla dökülüyordu taşlı tarlalara türküler çağırarak, birbirlerine takılarak, söyleşerek... Devlet Babanının bir oğlu, Köy İşleri ve Kooperatifler Bakanlığı veriyordu traktörlerin kirasını... Günler geçtikçe o taştan görülmeyen topraklar kimi yerde al, kimi yerde boz boz görüyordu güneşin yüzünü...

Benim dostumun, o korkunç yağmadan kurtardığı mavi traktörü de homurdanan araçlar arasındaydı ve yirmiye yakın insan bu mavi devden nafakasını çıkarıyordu, bir roman gibi!

Çalışmaları gördükten sonra, bu yıl yeniden düşmüştüm yollara, o temizlenmiş tarlaların verdiği ürünleri görmeye bire otuz, bire kırk, kimi yerde üçyüzü, dörtyüzü buluyordu, bu açlıkla savaşın kazanılması demekti...

"O", muhtar yerine arkadaşını öldürdükten sonra, bu kez Muhtarın kardeşini bindirmişti ölüm atına ve kaçmıştı yine, ne var ki ihbarlanıp yakalanmıştı, konulmuştu o yanan topraklardaki kaçması olanaksız mapus damına...

İzin alıp varmıştık yanına, geçmiş olsuna, insandır aranmak sorulmak ister mapus damında, askerde, sağlık evlerinde, gurbette... "Allah kurtarsın" demiş, dolu gözlerle ayrılmıştık ve sonradan duyduk ki, aynı gün iki arkadaşıyla kaçıp, silahlanıp varmıştı köyüne, dayanmıştı muhtarın kapısına... O muhtarki sevecendi, ama düşkündü uçkuruna, ilk avradını da kaçırmıştı, "O"nun karısını da ayartmış, hile ile boşatmıştı "O" bir başka suçtan içerdeyken... Silahlanmıştı muhtar, yanında basınca tetiğine, kurşun, ölüm kusan silahlı adamları vardı, öyle dolaşıyordu, ama "O" nasıl olsa içerdeydi, kaçamazdı mapus damından...

Uyuyordu...

İki baş daha vardı yamacındaki yatakta, örgülü saçlar sarkmıştı yataktan aşağı...

"Nasıl oldu, ne yaptı seni görünce?"

"Uyuyordu odada, vardım, silahın ucuyla bir dokundum, kaldırdım yorganını... Kalk dedim, kalk namus, ırz düşmanı, ben geldim, ben tanımadın mı dedim, namlum burnunun ucundaydı, karanlıkta aklaşmış gözlerini görüyordum, çıldırmış gibiydi, sadece namluya doğru elini uzatır gibi, tetiğe dokundum"

Uçmuştu muhtarın kafasının yarısı, takatakalar sardı köyü, köyün dışından da atılıyordu.... Birisi bağırıyordu:

"Heeey, muhtarınızı öldürüyorlar, yok mu içinizden kurtaracak?"

Kimseden çıt çıkmıyordu, o canım, o güzel, kardeş kardeş geçinen köy kana bulanıyordu, ırzına düşkün Alevi kesimininin insanları üstelik!

"...Sonra dedim, bu benim yol düşkünü olsa gerek, çevirdim namluyu şarjörü değiştirip, o saçları yorgandan dökülmüş iki kadın başına çevirdim ve dokundum..."

Sonra anlaşıldı ki bunlar, muhtarın ilk karısından olma iki kız çocuğu idi!... Suçsuz yere ölüm atına binen körpecik iken, iki kız bebesi, örgülü saçlı!

"Anlamadın mı? Anlamadın mı?"

Susuyordu, bakıyordu bir noktaya salt...

Başını kaldırdı, dolu doluydu gözleri...

"sen sorarsen? Anlasam dokunur muydum körpeciklere? Ne suçları vardı onların? Hiç yoktu, muhtara ilk ateş ettiğimde yanında duran muhtara beş kurşun değdiği halde ona bir kurşun değince ölen kişi gibi, onun da ne suçu vardı, ama oldu bir kere, muhtar ilk kez beş kurşunu yemiş ölmemişti de, yanındaki arkadaşına bir kurşun gelmiş, öldü adam, istemeyerek olmuştu... Sonra muhtarın kardeşi... Durmadan ihbar ediyordu beni kaçakken, çevirdim, yapma dedim, etme dedim, benim davam yok seninle, davam ırzıma elleyen ağabeyinle, sen çık aradan.. Hayır, anlamıyordu, birgün çarşı ortasında karşılaştık, bağırmaya başladı, sus dedim, sus bağırma elimden bir kaza çıkacak, susmamıştı, sonra sustu! İstemezdim ağam, istemezdim, ama insanlar istiyordu..."

"Ama yetsin bu ölümler, yetsin gayrı, bak köydekilerin malı mülkü muhtar taraftarlarının elinde, seninkiler bir başka ilde bir başka köyde sersefil, eğer traktör de çalışmasa nicolur halları? Yetsin bu ölümler gayrı, kaçmanın sonu yok, sonu yok akıy... Haa nerde şimdi o yol düşkünü?"

Rüyada gibiydi, neden sonra kaldırdı başını:

"Burada Ankara'da imiş..."

"Yetsin bu ölümler gayrı, kaçmanın vurmanın sonu yok..."

Bihoş baktı yüzüme:

"Sen söylersen? Sen söylersen yeter diye, nasıl olur akıy, Fikret ağebey nassıl olur bu, olur mu hiç? Olmaz, çekmeli cezasını..."

Çaresizdi herşey!..

YARIN: DAMIN ÜZERİNDE AL BİR BEZ SALLANIYORDU İPEKTEN

Bican:Düşünceye

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bican yazılı açıklamasında şöyle dedi:

"TÖB-DER Merkez Yürütme Kurulu Üyeleri ve bazı şube başkanlarının 15 Eylül'de yapılan bir danışma toplantısı neden gösterilerek tutuklanmalarından sonra, TÖB-DER üzerinde, geçmişten bu yana var olan baskılar doruk noktaya ulaşmış ve 24 Aralık'ta Genel Merkezimiz kapatılmıştır.

Gerekçesini henüz öğrenemediğimiz kapatılma kararının 24 Aralık'ta uygulamaya konması ilgi çekicidir. Sıkıyönetim Komutanlığı'nın faaliyetten alakoymaya ilişkin işlem yazısının tarih bölümünün tükenmez kalem le yazılmış olması işlem yazısının daha önceden yazılmış, işleme konmak için bekletilmiş olduğu gerçeğini açığa çıkarmaktadır.

Faşizmin Azgın saldırılarının Türkiye'nin en ücra yerleşim birimlerinde bile örgütlenmiş TÖB-DER'liler üzerinde yoğunlaştığı günümüzde TÖB-DER'in çalışmaların engellenmesi, üyelerinin ekonomik-demokratik-hukuksal sorunlarının engellenmesi anlamına gelmektedir. Fakat bu engellerin sonuçsuz kalacağını, öğretmen hareketinin daha önceki deneylerine dayanarak, şimdiden söylemek mümkündür.

Bazı illerde öğretmen arkadaşlarımızın faşist baskılar nedeniyle okullarına, köylerine gidemediği ve mustafi sayıldığı gerçeği gözönüne alındığında sürülen, kıyılan bunca öğretmen varken derneğimizin çalışmalarının durdurulmasının altın da yatan gerçek ortaya çıkmaktadır: Öğretmenleri güvencesiz bırakmak.

Öğretmen hareketi, tarihinin hiç bir döneminde güvencesini yitirmemiştir. Bu gün de yitirmeyecektir. Çünkü TÖB-DER'in çalışmaları na son verilebilir, kapısı mühürlenebilir, fakat TÖB-DER'li öğretmenlerin düşüncesine hiçbir zaman mühür vurulamaz. TÖB-DER'li öğretmenler bunun örneğini geçmişte vermişlerdir. Okul okul dayanışma içine girmişler, lokmalarını paylaşmışlardır. Bugün, bu şartlar içinde de dayanışmalarını sürdüreceklerdir.

Sürgünler, kıyımlar ve örgütlerin faaliyetten men edilmesi TÖB-DER'li öğretmenlerin dayanışma azimlerini bileyecek, geleceklerini sürdürmeleri ni engelleyemeyecektir.

Öğretmenlerin grevli-toplusözleşmeli sendika haklarını alma mücadelelerini ve eğitimdeki ırkçı-şöven-asimilasyoncu baskılara karşı çıkma mücadeleleri ortadan kaldırılamayacaktır."

73 işyerinde

(Baştarafı 1. Sayfada)

işyerinde çalışan 5475 işçi ile 10 kamu işyerinde çalışan 396 işçiyi içeren grevlerden en çok işçiyi Oleyis Sendikası'nın İntercontinental Oteli'nde sürdürülen grevi kapsıyor. 840 işçinin grev yaptığı bu işyerinden başka Sancak Tül Fabrikası'nda 754 kişinin sürdürdüğü grev de en uzun süreli grev oluşuyla önem kazanıyor.

Bu arada 21 işyerindeki grev kararlarının 10 tanesinin ikinci kez olmak üzere ertelendiği öğrenildi.

CARTER

(Baştarafı 1. Sayfada)

sır'dan geldi. Çin yetkilileri öteden beri Sovyet hegemonyası konusunda yapılan uyarılarına bugüne kadar kulak asılmayışını kınarken, Mısır Devlet Başkanı Sedat Amerika'nın Basra Körfezi ülkelerini korumak için müdahalede bulunması halinde ülkesinin bu devlete her türlü yardımı yapacağını belirtti. Buna karşılık Afganistan'ın komşuları Hindistan ve Pakistan'dan böylesine sert tepkiler gelmedi. İran'da ise Humeyni Sovyet Büyükelçisini kendisinin oturduğu Kum kentine çağırarak görüştü. Sovyet müdahalesini şiddetle protesto etti. Humeyni'ye yakın çevreler İran Devlet Başkanı'nın bu darbeden son derece tedirgin olduğunu bildiriyorlar.

SOSYALİST BLOKTA

Sosyalist blokta başta Vietnam ve Çekoslovakya olmak üzere darbe ve Sovyet müdahalesi desteklenirken ,bloka bağlı Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku bu müdahaleye sert bir şekilde karşı çıktı. Bilindiği gibi Çavuşesku Sovyetler'in Çekoslovakya'ya müdahalesini de sert bir dille kınamıştı. Sosyalist ülkeler arasında genellikle Sovyetler'in Afgan hükümetinin çağrısıyla müdahalede bulunduğu görüşü savunuluyor.

NATO VE TÜRKİYENİN TEPKİSİ

Başkan Carter NATO ülkelerinden Almanya, İngiltere, Fransa, İtalya liderleri ve Pakistan liderlerini telefonla arayıp kendileriyle konuştu. Bu görüşmelerden sonra NATO Konseyi olağanüstü olarak toplandı. Toplantıdan sonra NATO Genel Sekreteri Joseph Luns: "Sovyetlerin hareketi Afganistan'ın iç işlerine yapılmış çirkin bir müdahale ve dünya barışı için tehlikeli bir girişimdir" dedi.

Ülkemizde ise Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen muhalefet partileri liderleriyle konuştuktan sonra toplanan hükümet şu açıklamayı yaptı:

"Bakanlar Kurulu Toplantısında, Afganistan'da meydana gelen hadiselerle diğer dış olayları gözden geçirerek, Dışişleri Bakanı tarafından verilen izahatı dinlemiş, muhtemel gelişmeler üzerinde durmuş ve aşağıdaki hususların kamuoyuna arzını kararlaştırmıştır:

Bakanlar Kurulu 27-28 Aralık 1979 gecesi Afganistan'da girişilen darbe olayını incelemiş çok sayıda Sovyet askeri birliklerinin iştirakiyle gerçekleştirilen olayın bağımsız ve egemen bir ülke olan Afganistan'ın içişlerine ağır bir müdahale teşkil ettiği sonucuna varmıştır.

Bu müdahale bölgede ve dünyada barış ve istikrara yapacağı tesirler yönünden tehlikeli ve endişe verici bulunmuştur."

Son haberlere göre SovyetDısisleri Bakanı ALEKSANDR KİRİLENKO ile görüşen Norveç'in Moskova Büyükelçisi ODVAR NORDLİ Sovyet askerlerinin Afganistan'dan çekileceğini söyledi.

22 demokratik

(Baştarafı 1. Sayfada)

öğretmenler, başta grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı olmak üzere, Maraş katliamını protesto etmek, can güvenliğini sağlamak, faşist baskı ve terörü önlemek, diğer ekonomik demokratik hak larını almak için bir gün boykot ederek derslere girmediler. Ve demokratik öğretmen hareketinin savaşım tarihine şanlı bir sayfa daha eklediler. Bu şanlı eylemde ürken tekelci burjuvazi daha önce yöneticilerini tutuklattığı TÖB—DER'i kapattı, çalışmalarını durdurdu. TÖB—DER'i kapatmasıyla birlikte yurt düzeyinde sürdürülen antidemokratik uygulamalar arttırıldı. İzmir'de de antidemokratik soruşturma, baskı ve kıyımlar doruk noktasına ulaşarak bir çok yönetici ve öğretmen açığa alındı. Biz aşağıda imzaları bulunan demokratik kitle örgütleri olarak, TÖB—DER'in derhal açılmasını, yöneticilerinin derhal serbest bırakılmasını, açığa alınan yönetici ve öğretmenlerin eski görevlerine gönderilmesini, antidemokratik uygulamalara son verilmesini istiyoruz. Öğretmenlerin haklı savaşımını sonuna kadar destekleyeceğiz.".

Elazığ Cezaevi'nde

(Baştarafı 1. Sayfada)

ADANA ASKERİ CEZAEVİNDE DEVRİMCİLER DİRENİŞE BAŞLADI

Adana Askeri Cezaevinde bulunan tutuklu ve hükümlü devrimcilerin, hapishane koşullarının kötü olduğunu belirterek direnişe başladıkları öğrenildi.

Öte yandan Kahramanmaraş olaylarını 1 yıldönümündeki protesto gösterileri sırasında direnişe katıldıkları gerekçesiyle gözaltına alınan 200 öğretmen, askeri cezaevinde yer olmadığı için Topcu kışla sinema salonunda bulnuyor.

KIZ TEKNİK YÜKSEK ÖĞRETMEN OKULUNDA DEVRİMCİ ÖĞRENCİLER ÜZERİNDE BASKILAR YOĞUNLAŞIYOR

Kız Teknik Yüksek Öğretmen okulunda AP azınlık iktidarının kurulmasıyla birlikte, devrimci öğretmenler ve öğrenciler üzerinde baskılar yoğunlaştı. Faşistlerin şikayeti üzerine 4 öğrenci gözaltına alındı , bazı öğretmenler hakkında soruşturma açıldı.

Kız Teknik Yüksek Öğretmen okulu öğrencileri, MSP Konya Milletvekili Korkut Özal'ın bir süre önce kendilerini hedef alan, KTYOO'daki bir avuç başı örtülü insana ortacağ baskıları uygulanmaktadır" şeklindeki açıklamasından sonra baskıların yoğunlaştığını belirterek "Okulumuz kafa yapılarını baş örtüleri altına gizleyenlerin, polis idare desteğinde yoğun baskı ve teröründe sahne olduğu yani okulumuzdaki durum Özal'ın açıklamasının tam tersinedir" dediler.

RİZE'DE 49 KİŞİ TUTUKLANDI

Bazı orta dereceli okul müdürlerinin görevden alınmalarını protesto etmek amacıyla Meslek ve Ticaret Liselerini işgal ettikleri gerekçesiyle gözaltına alınan 163 kişiden 49'u tutuklandı.

Valilik yetkilileri, 45 öğrencinin Yapı Meslek Lisesi'ni tahrip, 4 öğrencinin ise Ticaret Lisesi'ni işgal suçuyla tutuklanarak cezaevine gönderildiklerini söylediler.

İSTANBUL

Cerrahpaşa Medrese Sokağı üzerinde meydana gelen olayda bir kişi öldü. Emniyet Müdürlüğü yetkililerinin verdiği bilgiye göre, Mustafa Katip adlı kişi, önceki gece saat 22.45 sıralarında kimlikleri belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısına uğradı. Saldırı sonucu ağır yaralanan Mustafa Katip olay yerinde öldü.

ÖNCEKİ GÜNKÜ OLAYLAR

Halıcıoğlu'nda önceki gece kimliği belirsiz bir kişinin, dükkana açtığı ateş sonucu Mehmet Akçiçek adlı manifaturacı öldü. Kumbarahane

PATLAMALAR

İstanbul'da beş ayrı yere patlayıcı madde atıldı.

Beşiktaş'ta su tesisatı tamirciliği yapan Selahattin Saci ile Behçet Bacanak'a ait nalburiye dükkanına, Üsküdar'da Kemal Pasin'e ait bir birahaneye, Mecidiyeköy'de bir kahvehaneye ve Kasımpaşa'da Sivas Çay Evi'ne atılan patlayıcı maddeler binalarda hasar yaptı.

UESYO ÖĞRENCİLERİ KALORİFERSİZLİK NEDENİYLE BİR KIŞ OKUYAMAMA İLE KARŞI KARŞIYA

Uygulamalı Endüstri Sanatları Yüksek Okulu öğrencileri, okullarının kapatılmakla yüzyüze geldiğini öne sürdüler.

UESYO Öğrencileri adına yapılan yazılı açıklamada, "Okulumuz 1979—1980 öğretim yılında ancak 3 hafta kadar açık kalabildi. Havaların soğuması ve kalorifer kazanının bozuk olması dolayısıyla kapatılan okulun 2 Ocakta açılacağı söylendi.

YENİDOĞAN VE ÇİN-ÇİN'DE ARAMA

Sıkıyönetim güvenlik kuvvetleri, Yenidoğan ve Çinçin semtlerinde dün sabah 04.00'de başlayan ve beş buçuk saat süren geniş bir operasyon yaptılar. Aramalarda çok sayıda kişi gözaltına alındı. Altı tabanca ele geçirildi.

Tesbitlere göre sıkıyönetim güvenlik kuvvetlerinin dün sabaha karşı başlayan aramalarına zırhlı birlikler de katıldı. Semtteki şüpheli ev ve işyerleri teker teker arandılar.

Bilindiği gibi, 24 Aralık pazartesi günü Kahramanmaraş olaylarının yıldönümünü protesto nedeniyle, Yıldırım Beyazıt Lisesi'nde çıkan olaylar daha sonra çevreye yayılmış, Yenidoğan ve Çin-Çin semtlerinde güvenlik kuvvetlerine ateş açılmıştı. Beş saat süren çatışmadan sonra bu semtlerde ve Yıldırım Beyazı Lisesi'nden yaklaşık 750 kişi gözaltına alınmıştı.

OPERASYONUN DEVAMI

Sıkıyönetmi güvenlik kuvvetlerinin dün sabaha karşı başlattıkları ve saat 10.30'da sona eren operasyonları, 4 Aralık'da meydana gelen çatışmada elde edilen ip uçlarının bir değerlendirilmesinin sonucunda gerçekleştirildi.

Askeri birlikler ve polisin zırhlı araçlarla katıldığı aramadan önce, semtlere giriş-çıkış kontrol altına alındı., bu arada geniş bir çember oluşturuldu.

Daha sonra semtlerde arama başladı, altı tabanca ile kesici aletler, kama, sustalı bıçak bulundu, çok sayıda kişi de gözaltına alındı.

ÇINARLI ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ SÜRESİZ KAPATILDI

Bakanlıktan gelen emir üzerine, Çınarlı Endüstri Meslek Lisesi'nde öğrenime süresiz ara verildi.

Milli Eğitim Müdürlüğü yetkilileri halen Milli Eğitim Bakanlığı'na ait müfettişlerin okuldaki soruşturmayı sürdürdüğünü belirterek, soruşturmanın sağlıklı yürütülmesi için derslere süresiz ara verildiğini, okulun yeniden açılabilmesi için bakanlıktan ikinci bir emir bekleneceğini açıkladılar.

Ülker işçilerinin

(Baştarafı 1. Sayfada)

ilan etti. Bizim eylemimiz de direnişe dönüştü.

Direnişimiz, gemen sınıfların çeşitli saldırılarına uğradı. Bayram tatili sırasında, Sabri Ülker, fabkikanın içine silahlı faşistleri yerleştirdi. Bunları yakalayıp silahlarıyla birlikte Karakola teslim etmemize rağmen, bu eli kanlı köpekleri oradan salıverdiler

Temsilcilerimizin evleri arandı. İkisi evlerinden Küçükpazar Karakoluna götürülerek kendilerine işkence edildi. Arkadaşlarımızdan kırk saat haber alamadık. Daha sonra polisin kendilerine, "Bütün işçi sizin peşinizden geliyor, alın iki kuruş para da bırakın bu işi. O zaman onlar da direnişten vazgeçer" dediğini öğrendik. Daha sonra, işveren de temsilcilere ikişer milyon lire teklif etti.

Bir süre önce, bir kamyon direniş çadırımıza girdi. Üç kişiyi yaraladı. Polisler şöförü kaçırdılar. On gün önce ise, jandarmalar direnişte gözcülük yapan arkadaşlarımızı süngülediler. Birinin bacağına kama sapladılar"

Direniş sırasında, işveren Hamur Makinaları nı kaçırdı. Bu makinalarla Ankara'daki fabrikada üretim sürdürüyor. Ancak Paketleme Makinalarını kaçıramadığı için, bu ürünleri İstanbul'a getiriyor ve yine Ülker Fabrikası'nın içine kurduğu "Birlik Ticaret Pazarlama" adlı paravan bir şirkete pazarlatıyor. Piyasada satılan Ülker Bisküvileri bunlar. Ülker işçileri, haklarını alıncaya kadar mücadele edeceklerini belirtiyor ve söyle diyorlar:

"Sabri Ülker'e vurulacak darbe işçi sınıfının darbesi olacaktır. Mücadele tamamıyla sınıfsaldır. Ekonomik değildir. Ülker işçileri 1974'de burjuvazinin panzerine, copuna karşı işçilerin gücünü gösterdi 1979'da yine gösterecektir.

Ülker işçisi, Türkiye işçi sınıfının bir parçası olarak sonuna kadar mücadelesini verecektir"

Donuyoruz

(Baştarafı 1. Sayfada)

Yakacak yokluğuyla ilgili olarak Demokrat'a özel bir açıklamada bulunan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu "Ankara'nın 120 bin tonluk kömür açığı olduğunu belirterek, "20 ocaktan sonra tütmeyen baca kalmayacaktır" dedi. Kömür açığının kendi dönemlerinde meydana gelmediğini geçmiş hükümetin yaz programını yeterince uygulamadığnı vurgulayan Kıratlıoğlu, son günlerde 4—5 misline fırlayan ve karaborsacılara büyük karlar sağlayan karaborsa fiyatlarıyla ilgili sorumuzu şöyle yanıtladı. "Bu şartlarda karaborsanın ortadan kalkması düşünülemez. Karaborsanın ortadan kalkması için üretimin yükselmesi gerekir. Üretim artmadığı sürece karaborsa olacaktır. Devlet olarak olayla ilgileniyoruz"

BECERİKSİZLİK OLARAK NİTELENİYOR

Evet.. Bakanlık olayla ilgilene dursun, Anadolu'daki hiç bir ile yeterli kömür verilememesi, üretimin giderek düşmesi ve özellikle Cizre—Sırnak kömür ocaklarında henüz üretime başlanmamış olması vatandaşlar tarafından "beceriksizlik" olarak niteleniyor. Ayrıca Cizre—Sırnak kömür ocaklarında üretime başlanmış olması yüzünden Diyarbakır ve Malatya'da kömürün tonu 5.000, liraya kadar çıktı. Bu arada yakıt yokluğunun vatandaşların elektrikle ısınmaları sonucunu doğurduğu fakat son günlerde artan elektrik kısıntılarının bu ümidi de ortadan kaldırdığı bildirildi.

ANKARA'NIN HAVASI TEMİZLENDİ

Bacaların tütmemesi Ankara'da bazı vatandaşların "Oh be Ankara-nın havası ne kadar da temiz" şeklinde espiri yapmalarına neden oluyor..

Çocuk

(Baştarafı 1. Sayfada)

oil yokluğu nedeniyle soğuktan donuyor. Soğuklar özellikle 0-2 ve 0-6 yaş grubundaki çocukları büyük ölçüde etkiliyor. Bu yaş gruplarında çocukların kaldığı bakım yurtlarında ve bazı yetiştirme yurtlarında çocukların hemen hepsinin hasta oldukları bildirildi.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının Ankara Keçiören'deki Atatürk Çocuk Bakım Yurdunda kaloriferlerin yanmamasının yanısıra bazı camların kırık olduğu gözlendi. Yapılan muayeneler sonucunda büyük ölçüde kabakulak, zatürre başlangıcı ve grip hastalıklarına yakalandıkları tespit edilirken bakım yurtlarındaki bir çok yetkilinin çocukları pekmez yedirerek ısıtmaya çalıştıkları bildirildi.

Kaçmaz

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bu sıkıntılar geçicidir. Bunlara bakarak geleceğimize olan güvenimiz sarsılmamalıdır. Kendine, devletine ve rejimine güvenini kaybetmediği takdirde, Türkiye'nin bütün bu meselelerin içinden çıkması mümkündür."

KAÇMAZ'IN DEMECİ

Türkiye Sosyalist Işçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz da mesajında, emekçi halkın acılı bir yılı daha geride bıraktığını bildirerek şöyle dedi:

"Şimdi faşizm özlemcisi burjuvazi, onun mutemed adamı olan ve faşist işbirlikçisi Demirel demokrasi güçlerine var-güçleriyle saldırıyorlar. Demirel en temel hukuk ilkelerini ayaklar altına alarak, aklını başına toplamayanların aklını başına toplatacağız" diyerek külhanbeyi ağzıyla zılgıt geçiyor. Demirel bu tehdidi ile ne kastediyor? Herhalde işçilerin,emekçilerin, onların baskıdan ve sömürüden kurtuluşu uğruna mücadele eden sosyalistlerin aklını beğeniyor olamaz."

FKÖ

(Baştarafı 1. Sayfada)

Suphi Karaman ile AP'den Bolu Milletvekili Orhan Çalış ve bazı gazeteciler bulunmaktadır.

Öte yandan, heyette bulunan CHP'li Altan Öymen'in Genel Başkan Bülent Ecevit'in bir mesajını FKÖ Lideri Yaser Arafat'a sunacağı bildirildi.

ÇEKİN ELİNİZİ

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bu bozuk düzenin suçlusu öğretmenler değildir, canım ülkeyi siyasal ve sosyal bunalımların batağında yaşanmaz bir ülke haline getirenler hiç değildirler.

Uğraşmayalım öğretmenlerle. Adalet Partisi, gelmiş geçmiş iktidarları döneminde öğretmenlerle çok uğraştı. Ama hiç birisinde ne kendine, ne de ülkeye hayır getirdi. Bunun en yakın örneği CHP Hükümetidir. Sayın Ecevit ne zamanki öğretmenleri karşısına aldı, işte ozaman iflah etmedi!...

Öğretmen düşmanlığı bilime, sanata, özgür düşünceye düşmanlıktır, iyiye, güzele, yeniye düşmanlıktır. Öğretmen düşmanlığı halk düşmanlığından soyutlanamaz.

Demokratik haklarını kullandılar diye öğretmenleri öğrencileri kıyılan, derneksiz, sendikasız demokratik bir ülke, hem de "özgürlükçü demokrasili bir ülke dünyanın neresinde görülmüştür?

Çekin elinizi öğretmenlerin yakasından!

Bunalım türküsü

(Baştarafı 4. Sayfada)

BOŞ VERİN SIZ BUNLARA

Doğrudur, ülkemiz güllük gülistanlık değil, sorunların hemen hiç birinin üstesinden gelinmiş değil. Görünen tablo bombok. İçte de perişanız, dışta da.....

Evet durum şimdiye dek kurup batırdığımız on beş bağımsız Türk Devleti'nin son dönemlerinden daha mı kötü sanıyorsunuz. Çok uzağa gitmeye gerek yok, durumumuz, 1919 Sevr anlaşması günlerinden daha mı kötü?

Bizim görebildiğimiz kadarıyla hayır...

O dönemlerin nasıl üstesinden gelip buhranlardan, bunalımlardan ve hatta yıkımlardan çıkıp doğrulabildiysek, günümüz bunalımlarından karanlıklarından da gene böyle çıkacağız demektir. Bundan hiç kuşkunuz olmasın.

Beceriksiz politikacının, başarısız yöneticinin çaldığı çatlak plak Türkiye'de sadece bir fon müziğidir. Başka bir şey değil. Yarınlara umutla bakmamak için bir neden yoktur...

DEMİREL'İN

(Baştarafı 8. Sayfada)

darlıklarını ortadan kaldırmaya çalışmasının anlamı budur. Bu olay aynı zamanda yatırım artışları ile desteklenmezse birikim sürecinin sürekliliği sağlanamaz. Bunun içinde fonların kamu cari harcamaları yerine özel ve kamu yatırımlarına gitmesi gerekir. Ayrıca yabancı sermaye de bu bağlamda büyük bir öneme sahiptir.Oysa yatırım sorunları kısa erimli Demirel hükümetinin "anti-kriz programı"nın önemli bir ögesi değildir.

SONUÇ

Demirel hükümetinin ekonomi politikalarının değerlendirilmesinde, hükümet programı, hükümet bütçesi ve yıllık ekonomik program, çözümlemelerimizin başlangıç noktasını oluşturdu. Buna ek olarak bir aylık fiili ekonomik uygulamalarda gözaltına alındı. Yapılan çözümlemeler sonucu, Demirel hükümeti kapitalist ekonomiye aktif ve doğrudan müdahale araçları yerine, piyasa ekonomisinin rekabetçi kuralları ile, bunalımın kısa dönemli sorunlarını çözmek istiyor.

Başta da belirttiğimiz gibi, yaşanan bunalım yapısal ve süreklidir. Burjuvazinin bunalımdan "Çıkış yolları" olarak önerdiği ve hükümetin benimsediği politikalar çözüm getirmeyecektir.

Demirel hükümeti, ihracata dönük bir sanayileşme modelinin koşullarını hazırlarken, ücretleri dondurmaya, iç tüketimi kısmak için emekçilerin alım gücünü kısmaya, sermaye birikiminin hızlanması için üretim kapasitesinin ve üretkenliği arttırmaya, dolayısıyla artık-değer sömürüsünü yoğunlaştırmaya yönelik bir ekonomi politikayı savunuyor. Kamu harcamalarının kısılmasını amaçlarken, kamu kaynaklarını tekelci sermayeye sunuyor. Öte yandan tekelci sermayenin "üretken" olarak görmediği bazı kamu yatırım ve harcamalarını sınırlamaya yönelmekle, düzenin sürmesi açısından gerekli olan, çalışanların da yararlandıkları harcamaları sürdürmemek istiyor. Gerçekten de Demirel hükümeti kuyrukları kaldırmayı başarabilir. Emekçi halkı zorunlu ihtiyaçlarını dahi alamayacak bir yoksulluk içine iterek.. Ekonominin hemen hemen tüm alanlarını, liberal bir anlayışla, kapitalizmin pazar kurallarına teslim eden bu anlayış, ekonomik bunalımın bütün yükünü emekçi halk kitlelerine yıkmayı amaçlayan bir anlayıştır. Emperyalizme ve yerli egemen sınıflara sınırsız hizmet anlayışıdır.

SELÇUK TAN

Ulusal Demokratik Halk Devrimi ve Sosyalizm mücadelesinde faşist caniler tarafından katledildi.

Ankara Atatürk Lisesi HALKIN KURTULUŞU Taraftarları

(Demokrat—52)

YILBAŞI ÖZEL PROGRAMI

(Baştarafı 8. Sayfada)

Yılbaşı özel eğlence programını bu yıl İstanbul Televizyonu hazırladı. Yaklaşık yedi saat sürecek olan program yine İstanbul Televizyonu'ndan ve bazı bölümleri canlı olarak yayınlanacak. Maçka ve Kuruçeşme Studyolarıyla aktüel film olanaklarından yararlanılarak yaklaşık bir ayda çekimi tamamlanan programda bu yıl ilk kez güldürü ögeleri arasında çizgi film de yer alıyor. Ali Murat Erkorkmaz tarafından yapılan çizgi filmlerde Necip ve Mucella adındaki karı-kocanın çeşitli serüvenleri yer alıyor. Ayrıca Necip ve Mücella sunucu olarak da görev yapıyorlar. Güldürü bölümleri içinde Erol Günaydın'ın yazdığı ve kendisiyle İsmet Ay'ın birlikte oynadıkları "Yaşlı Kadınlar" skecleri de blunuyor. Yaşamlarını kuş yemi satıp, tavşana niyet çektirerek sürdüren Rukiye ve Huriye adlı yaşlı kadınlar serüvenleriyle programa katılıyorlar. Ayrıca Müjdat Gezen Perran Kutman, Savaş Dinçel ve Hadi Çaman'da çeşitli skeçlerle yılbaşı programında yer alıyorlar. Programı Nükhet Duru, Haldun Durmen, Göksel Kortay ve Uğur Dündar, geriye dönüşler yaparak geçmiş yıllardan bazı izlenimleri habermagazin türünde ve güldürü ögeleriyle karışık olarak sunacaklar. Geceyarısına yaklaşırken yılbaşı özel programı için bestelenen "YENİ YIL ŞARKISI" Dünya Çocuk Yılının sona ermesi nedeniyle, barış, sevgi, kardeşlik temalarını içeren yeni yıl şarkısı yalnızca çocuklar tarafından söylenilecek. Gece yarısından sonraki bölümü Uğur Dündar ve Mehpare Çelik sunacaklar.

Programın Türk Halk Müziği bölümünde yer alan sanatçılar: Şakir Öner Günhan , Bedri Ayseli, Ümit Tokçan,Huri Sapan, Yıldıray Çınar. Recep Kaymak, İzzet Altınmeşe , Bedia Akartürk, Hülya Süer, İbrahim Tatlıses,Necla Akben, Atakan Çelik, Kamil Sönmez. Türk Sanat Müziği'nde ise : Hülya Sözer Gönül Yazar, Emel Sayın , Muazzez Abacı, Gönül Akdikmen, Ahmet Özhan, Orhan Şener, Adnan Şeşses, Seçil Heper, Ferdi Tayfur, Necdet Tokatlıoğlu, Mustafa Sağyaşar, Behiye Aksoy, Neşe Karaböcek, Gönül Akkor, Gülden Karaböcek, Pop Fasıl ve kantolarıyla Nurhan Damcıoğlu'nu izleyeceğiz. Programın Türk Hafif Müziği bölümünde yer alan sanatçılar: Nilüfer, Lale Belkıs, Şenay, Ajda Pekkan, Selma Güneri, Nükhet Duru, Selçuk Ural, Nil Burak, Seyyal Taner, İlhan İrem, Erol Evgin, Esmeray, Tülay, Sibel Egemen, Füsun Önal,Tolga Han Dans Grubu, Sezen Aksu, Boney-m Parodisi , Hümeyra, Özdemir Erdoğan, Neco.

NE ALIRSAN 12,5

KEMAL AĞLAYA DURSUN ORALARDA BİR YALNIZ ADAM DAHA VARDI

ŞİMDİ BURADA DURALIM BU YANLIZ ADAMI YAKINDAN BIR TANIYALIM:

HARBİ CEMAL: ESKİ KABADAYI YENİ SAKAT. BİR TRAFİK KAZASINDA SAĞ BACAĞINI KAYBETMİŞ ELİNE BİRAZ PARA TUTUŞTURMUŞLAR DAVACI OLMASIN DİYE

OLDUMU USTA PARA BENDEN ARABA, EMEK SENDEN ÇAYLARDA BENDEN HAA

CEMAL VE KEMAL DOST OLACAKLAR NASIL OLDUKLARI BİZE GEREKMEZ BİZ BİRAZ DAHA HIZLANIP BU GÜNE GELECEĞİZ VE ONLARIN ORTAKLIKLARINI GÖRECEĞİZ

GARİP

TÜRKİYE ZİRAATÇILAR DERNEĞİ TAKVİMİ ÇIKTI

ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ

1980

renkli ofset baskı kırsal kesimde yaşıyan emekçi halkımızın yaşamını yansıtan poster ve şiirler.

FİYATI 50.-TL.

ON ADETTEN FAZLA İSTEKLERE % 20 İNDİRİM YAPILIR.

ÖDEMELİ GÖNDERİLİR.

isteme adresi:Türkiye Ziraatçılar derneği, Akay cad. No: 7 Bakanlıklar/ ANKARA

Halkın Gazetesi
Demokrat
Çatalçeşme sok.No:50 Cağaloğlu/İSTANBUL Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3248/6
Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay/ANKARA Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM
Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN
Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU
Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI
Yurt içi
3 aylık 675.— TL.
6 aylık 1350.— TL.
1 yıllık 2700.— TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt.cm)	400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm)	450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm)	320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700 — TL.
Yayın ilanları	400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

DEMİREL'İN EKONOMİ POLİTİKASI

(DEMOKRAT ARAŞTIRMA SERVİSİ)

Yeni hükümetin programı da sorunları çözemeyecektir

Demirel hükümeti ücretleri dondurmaya iç tüketimi kısmak için emekçilerin alım gücünü kısmaya, sermaye birikiminin hızlanması için sömürüyü yoğunlaştırmaya, kamu harcamalarını kısıp kamu kaynaklarını tekelci sermayeye sunmaya yönelik bir ekonomi politikayı savunuyor.

- TEKELCİ BURJUVAZİ KİT'LERİN ÜRETİM ARAÇLARININMALİYETİNİ DÜŞÜREN İŞLEVİNİ AYNI ZAMANDA ENFLASYONU KÖRÜKLÜYOR OLMASI NEDENİYLE BUGÜN PEK BENİMSEMEMEKTEDİR.
- EGEMEN SINIFLARIN "DEVLETÇİLİĞE SON" TALEPLERİ, ASLINDA, ÖZEL VE KAMU SEKTÖRLERİ ARASINDA KIT KAYNAKLARIN VE FONLARIN PAYLAŞIMI SORUNUNDAN KAYNAKLANMAKTADIR.

İçinde bulunduğumuz dönem, "Türkiye tarihinin en büyük bunalımının" yaşandığı bir dönemdir. Bu bunalım yapısal ve süreklidir. Emperyalizme bağımlı Türkiye Kapitalizmin bunalımıdır. Bu tüketim malları sektöründe yoğunlaşan ve yatırım malları sektörüne geçemeyen ithal ikamesi stratejisinin ürünüdür. Burjuvazinin ekonomik bunalım için getirdiği çıkış yolu, ithal ikamesi stratejisinin sürmesinin yanısıra, ağırlıkla ihracata yönelik bir sanayileşme stratejisine yönelinmesidir. Yeni bir geçiş süreci önerilmektedir. Demirel Ecevit'in başlattığı bu süreci daha liberal bir şekilde sürdürme kararındadır. Ancak Demirel hükümeti bir "anti-kriz" programı önermemiştir. Çeşitli politik faktörlerinde etkisiyle, pek uzun dönemli bir hükümet modeli olmadığı için kısa dönemli sorunlara çözüm öneren bir alt program sunmuştur. Bu kısa dönemli program IMF, TÜSİAD, TİSK ve Odalar Birliği gibi yerli yabancı sermaye örgütlerinin görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır."

Aslında kapitalist toplumlarda sermaye düzen partileri arasında tarihsel ve nesnel bir belirlenme ilişkisi vardır. Sınıflar mücadelesinin belirli bir döneminde, sermaye sınıfının sorunları ve çıkarları düzen partilerinin programlarını belirler. Bu bağlamda AP hükümetinin programı ile sermaye örgütlerinin programları arasındaki benzerlikler bu belirlenme ilişkisinin gereğidir. Farklılıklar ise hem sermaye sınıfının çeşitli kesim ve gruplardan oluşmasından, hem de parlamenter bir sistemin oyun kuralları içinde yaşamaya çalışan düzen partilerinin toplumun tümüne seslenen bir politik mesaj iletme zorunda olduklarından meydana gelmektedir.

Demirel hükümeti kurma yetkisini alınca tüm sermaye örgütlerine teleks çekerek sorunlarını ve isteklerinin neler olduğunu öğrenmek istedi. Aynı günlerde tüm mülk sahibi sınıf ve tabakaları bir araya getiren Türk Hür Teşebbüs Konseyi (THTK)'de görüş ve önerilerini kamuoyuna açıkladı. TÜSİAD, TİSK, THTK, Odalar Birliği gibi sermaye örgütlerinin ve bu arada AP hükümetinin kısa dönem için belirlediği ekonomik sorunlar başlıca şunlardan oluşuyordu: Enflasyon, döviz kıtlığı, KİT açıkları, temel mallardaki darlıklar, Merkez Bankası kredilerin kamu kuruluşlarının cari harcamalarına ayrılması, devletçilik uygulamaları, Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı.

Serbest döviz piyasasının yasallaştırılması, ücret politikasının milli gelir ve verimlilik artışına bağlanması, vergi sisteminde reform, çalışma barışı vb. vb.

Kısa dönemli sorunlar, 1978 ve 1979'da gerçekleştirilen sıfır büyüme hızı koşullarında kesinleşen ve çözümsüz kalan sorunlardır. Tekelci burjuvazi tarafından teslim alınan Ecevit hükümeti ve onun sağ ekonomi politikaları, tekeller nezninde sorunlara çözüm getirebilme potansiyelini yitirdiği zaman, "milletin iktidara getirdiği" (!) Demirel, açık faşizmin koşullarını yaratmaya yönelik bir siyasi hat izleyen, aynı zamanda da erken seçimi amaçlayan bir hükümet kurmuştur. Bu "Fevkalade hal" hükümetinin ekonomik programı, esas olarak, sıfır büyüme hızı ile (hatta negatif büyüme hızı ile) kendini yeniden üretemeyen ve bir anlamda daraltılmış (1) yeniden üretime doğru giden sistemi, tekrar genişleyen yeniden üretim sürecine sokmayı amaçlamaktadır. Kısa dönemli "anti-kriz programı"nın temel ögesi daraltılmış yeniden üretimin genişletilmiş yeniden üretim sürecine sokma çabasıdır. Nitekim gerek hükümet programının gerekse sermaye örgütlerinin bildirgelerinde üretimi artırma, kapasite oranlarını yükseltme ve durmuş yatırımları yeniden başlatma temaları sık sık işlenmektedir.

Ekonomide sıfır büyüme hızının söz konusu olduğu bir durumda, toplam toplumsal artık değerin, bir başka deyişle emekçilerin yarattığı pastanın paylaşım mücadelesi göreli bir önem kazanırken, toplam toplumsal artık değerin artırılması ve büyümesi, yani pastanın büyütülmesi sorunu acil çözüm bekleyen bir sorun haline gelmiştir. Bu açıdan baktığımız zaman, geçtiğimiz dönem boyunca gerek egemen sınıflar arasında, gerekse de egemen sınıflar ile emekçi halk kitleleri arasında yoğun bir biçimde artığın paylaşılması mücadelesini görebiliriz. Egemen sınıfların "Devletçiliğe son" ifadesi, aslında özel ve kamu sektörleri arasında kıt kaynakların ve fonların paylaşımı sorunundan kaynaklanmaktadır. Devlet mudahalesi yerine arz ve talep kurallarına göre işleyen, pazar mekanizmasının öngörülmesi ve bu bağlamda devletçiliğin sadece alt yapı yatırımlarında işlerlik sürmesinin istenmesi ve toplu taşımacılıktan, erzak dağıtımına kadar bütün dağıtım ilişkilerinde yer alan kamu kuruluşlarının bu faaliyetlerinden men edilmesi, söz konusu paylaşım mücadelesinin çeşitli biçimlerinden bir kaçıdır.

Paylaşım sorunu çeşitli sermaye kesimleri arasında da vardır. Bunun en belirgin örneği TÜSİAD'ın ikili fiyatlardan kaynaklanan rantlara ilişkin eleştirisinde görülebilir.

TÜSİAD". İç piyasa koşulları ve sınai ürünlere uygulanan fiyat kontrol sistemi" demektedir, "sınai üretimi değil ticareti verimli ve cazip kılmaktadır. İdari fiyat belirlemeleri, ciddi sınai kuruluşların üretimi artırmalarını ve hatta sürdürmelerini gereksiz kılarken, piyasada anormal fiyat farklarının vergi dışı kazanç şeklinde belli aracılarda kalmasına neden olmaktadır. Mal ve hizmet ile para-faiz. fiyatları üzerindeki idari belirleme uygulamasına son vermek, ekonomik fiyatların işlerliğini sağlamak yatırım ve üretimde dengeli ve sağlıklı bir gelişmeyi sağlarken anormal aracı rantlarını da ortadan kaldırıcaktır."

Görüldüğü gibi TÜSİAD, aracı rantların ticari kesimde birikmesine karşıdır. Öte yandan, gayri resmi yollardan biriken bu fonların meşrulaştırılması için, İstanbul Ticaret Odası, Servet Beyannamelerinin kaldırılmasını hazırlanmakta olan hükümet programına önermiştir. Ve bu öneri de hükümet programında "servet beyannameleri iade edilecek ve mükelleften yeniden servet beyannamesi alınacaktır" biçiminde yer almıştır. Buna göre, son servet bildiriminin yapıldığı yıl ile bu yıl yapılacak servet bildirimi arasında ortaya çıkacak servet farkı vergi dışı bırakılırken, servetin toplam miktarı ise, eskiden olduğu gibi, fakat daha düşük oranlar üzerinde vergilenecektir. Böylece

1961-1979 dönemi içinde gayri resmi yollardan elde edilen aşırı kazançlar meşrulaştırılmakta ve bu fonların yatırımlara yönelmesinin önündeki engeller kaldırılmaktadır. Piyasada "serseri para" olarak nitelenen bu tip fonlar, özellikle tahviller üzerinde yoğunlaşmakta, fakat kaynağı belli olmadığı için yasal olarak yatırımlara dönüşememektedir. İşte hükümet programının bu maddesi ile gayrımeşru kazançlar meşrulaştırılmaktadır. Yaklaşık 500 milyar TL' dolaylarında olan serseri paralar, resmi para arzının üç misli bir boyuttadır. Büyük tüccarların ithalatçıların, borsa spekülatörlerinin, karaborsacıların ellerinde biriken bu dev servet, sermaye kesimi için de de önemli bir paylaşım sorunu olmaktadır.

Aynı biçimde KİT ürünlerinin maliyet-fiyat ilişkisinde ortaya çıkan ikili fiyatların oluşturduğu rantlar üzerinde de belirgin bir iç-mücadele vardır. KİT açıklarının açık finansman yöntemleri ile karşılanması ve Merkez Bankası kaynaklarının KİT'lerin cari harcamalarını finanse etmesi olgusu karşısında, tekelci burjuvazi kendisinin kullanabileceği fonlardan yararlanamamakta ve varolan mekanizmayı bu noktadan eleştirmektedir. Oysa tekelci burjuvazi bu fonları kendi finansman sorunlarını çözebilmek için kullanmak istemektedir. Devletin ekonomik müdahaleleri sonucunda artığın yeniden paylaşım mücadelesi bu düzeyde de alabildiğine sürmekte. Hükümet programı ise bu konuda şunları içermektedir. "İçinde yaşadığımız enflasyon, fiyat ve maliyet yapıları arasınde meydana getirdiği dengesizlik yüzünden, uzun süre devamına imkan verilmeyecek boyutlara ulaşmıştır. İktisadi Devlet Teşebbüsleri ürünlerinin fiyatları ile maliyetleri arasında enflasyonu körükleyecek dengesizliklerin meydana gelmesi önlenecektir. "Görüldüğü gibi Demirel hükümeti enflasyonla mücadele açısından KİT ürünlerinin bozulan maliyet-fiyat dengesine ve bu dengesizlik sonucunda ortaya çıkan açıkların Merkez Bankası kaynakları ile kapatılması sonucunda, enflasyonist etkiler yaratmasına olanak vermiyeceğini belirtiyor. Başka bir deyimle KİT'lere yapılacak fon aktarımlarını asgari düzeyde tutmak istiyor.

Aradaki fark ise, KİT ürünlerinin fiyatlarına yansıtılacaktır. Bu durumda tekelci burjuvazinin genel düzeyde yaptığı şu karşılaştırmayı gözönüne almalıyız. KİT'Ler bir yandan ucuz girdi sağlayarak kapitalist üretim sürecinde üretim araçlarının maliyetini düşürürken, öte yandan bu yapılanma sonucu ortaya çıkan açıkların Merkez Bankası kaynaklarınca karşılanması, enflasyonu körüklemektedir. Enflasyon sonucu ise, işgücünün maliyetini yükseltmektedir. Ayrıca Merkez Bankası kaynaklarının cari harcamaları finanse etmesi, yani ağırlıkla personel harcamalarına gitmesi, yatırılabilir ve özel sektörce kullanılabilir fonları azaltmaktadır. Bu iki eğilim arasında tekelci burjuvazi ve Demirel hükümeti, ikinci eğilimin maliyetlerinin birinci eğilimin yararından daha fazla olduğu kanısındadırlar. Yani, KİT'lerin üretim araçlarının maliyetlerini düşüren işlevini, aynı zamanda enflasyonu da körüklüyor olması nedeniyle benimsememektedirler.

Dolayısıyla açıklar sonucu sürdürülen ucuz girdi politikasını eleştirmekte ve artığın yeniden paylaşım mücadelesinde etkin bir konuma gelmek istemektedir. Nitekim Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar şunları söylüyor: "Kamu ve özel sektör arasında ekonomiye katkıları ölçüsünde bir denge kurulmalıdır. Nakit ve kredi imkanları yönlendirilirken üretken faaliyetlere öncelik ve ağırlık verilmelidir?"

Demirel hükümetinin izleyeceği ekonomi politikalardan önemli birisi de "devletçilik" üzerinedir. Hükümet programında "Devlet ve Kalkınma Münasebetleri yeniden gözden geçirilecek, modern devletin görevleri açıklığa kavuşturulacaktır" denilmektedir. Bu madde de TÜSİAD ve TİSK'in görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir. Özellikle dağıtım sürecinde, hatta ulaştırma sektöründe her türlü kamu girişimini özel sektör açısından zararlı sayan bu anlayış da özünde, dağıtım sürecinde el konulan rantların paylaşım mücadelesini yansıtmaktadır. Programda devletin belli ürünlerde dağıtımı düzenleme ilkesi kaldırılmıştır. Ayrıca kamu kuruluşlarının ihracat yapma yetkisi özel sektöre devredilmiştir.

Artığın paylaşım sorunu ile ilgili diğer bir uygulama örneği de serbest döviz piyasası veya diğer bir deyimle "Tahtakale Merkez Bankası" ile dış ticaretin özelleşmesi ve liberasyonudur. Hükümet Türk Lirası'nın dış değerinin saptanmasında serbest piyasada oluşan değerleri ayırt edici ölçüt olarak kullanmak eğilimindedir. Böylece "Tahtakale Merkez Bankası" ile rekabet edebilecektir. TÜSİAD'ın bu konudaki düşünceleri serbest piyasadaki döviz işlemlerinin meşrulaştırılması biçimindedir. "Serbest piyasada en az iki milyar dolarlık kaynağı kendi başına bırakmak, yok saymak, veri kabul etmek yanlış bir uygulamadır. Konunun sorumluluğu, bu kaynağı ekonominin yararına yönlendirebilecek, belli ölçüde varlığını kabul edecek önlemlerin alınmasını gerekli kılmaktadır."Hükümetin de bu konuda kararlı olduğunu ve "Tahtakale Merkez Bankası" önde gelenlerinin kısa sürede döviz işlemleri yapmaya yetkili özel bir banka etrafında örgütlenme çabası içine girdiklerini gözlemliyoruz. Serseri paralarda olduğu gibi serseri dövizleri de yasal olarak ekonomiye sokabilmek için bu alanda da servet beyannamelerinin geri verilmesi bu çevrelerce önerilmektedir. Gayri resmi servetlerin meşrulaştırılması burada da istenmektedir. Buralarda biriken fonlar da önemli tartışmalara neden olmaktadır.

Artığın paylaşılması sorununun son ve önemli bir göstergesi de hükümetin enflasyona karşı mücadele anlayışıdır. Hükümetin görüşü "enflasyonla mücadelede özellikle arz-talep dengesinin bozulması önlenecek fiyat artışlarını durdurucu, yokluk ve kuyruklara son verici, üretimi arttırıcı tedbirler alınacaktır" biçimindedir.

Görüldüğü kadarıyla sıfır büyüme koşulları söz konusu iken, egemen sınıflar kendilerine emekçi halk kitlelerinin sırtından fon aktarmaktadır. Egemen sınıflar içinde özellikle ticaret kesiminin bu fon aktarma sürecinde etkin olduğu bilinen bir gerçektir. Aktarılan fon ise, ücretleri yeni bir ücret politikası ile sınırlamayı, daha doğrusu, verimlilik artışlarına bağlamayı tasarlayan politika uygulaması sonucu işçilerden, maaşları, katsayı yakacak zammı gibi göstermelik artışlarla bir ölçüde sabit tutarak memurlardan, ve düşük taban fiyatları politikası sonucu yoksul köylülükten çıkacaktır. Enflasyonu önlemek için daha doğrusu azaltmak için fiyatların serbest bırakılması ve arz ve talep mekanizmasına göre belirlenmesi son tahlilde aracı karlarını kaldırmaya yöneliktir. Sanayi tekelleri doğrultusunda alınan bu önlemler ticaret kesimindeki rantları da artırmaya yöneliktir.

Pastayı büyütmeye yani, toplam artık değeri artırmaya yönelik olarak genişleyen, yeniden üretim sürecinin sürekliliğini sağlamak gerekir. Krizler bu sürekliliği bozan, sermaye birikim sürecini kesintiye uğratan gelişmeleridir. Bu anlamda üretim araçlarının kullanım düzeyi olan kapasite oranları ile istihdam düzeyi mutlaka yükseltilmeli, üretim artışları olmalıdır. İşte hükümetin üretim artışları üzerinde ağırlıkla durması ve mal

(Devamı 7. Sayfada)

(1) Bilindiği gibi kapitalist toplumda üretim esas olarak sermaye birikimine yöneliktir. Kapitalist, elindeki sermayeyi büyütmek için yatırıma girişir Bu üretim süreci aynı zamanda kendini yeniden üretmelidir. Yani, sistemin sürekliliği sağlanmalıdır. Eğer sistem kendini yeniden üretirken sermaye birikimi gerçekleşmiyorsa bu durum "daraltılmış yeniden üretim" olarak nitelendirilir.

Demirel evinin çalışma odasında son hükümet programı çalışmalarını sürdürürken

ÇOCUK GAZETESİ

BARIŞ KOYUN ÇOCUKLARIN ADINI

(Barış koyun çocukların adını)
Barıştan yanadır bütün çocuklar
sabah: kuşatılmış bir toplama
kampında
ayrılığın tetiğini okşasa da elleri
akşam: yıldızların mor orağıyla
sessizliği devşirse de yetim öksüz sesi
barıştan yanadır bütün çocuklar
nice çığlık emmişlerdir
nice korku gezmişlerdir
yürekten hisli sevmişlerdir
güvercin harmanı çocuklar
(Devrim koyun çocukların adını)
Barışı sever bütün çocuklar
beştaş, saklambaç, elim sende
bu yüzden anlamı aynıdır, değişmez
barış sözcüğünün halkların dilinde
Oyunu sever bütün çocuklar
birdirbir, uzun eşek, körebe
bu yüzden anlamı aynıdır, değişmez
oyun sözcüğünün halkların dilinde
(Oyun koyun çocukların adını)
Savaşa karşıdır bütün çocuklar
kışın: kar altında her sabah
tükenip erise de solgun nefesi
yazın: göğsü sırmalı fabrikalarda
çarkları döndürse de yoksul alevi
savaşa karşıdır bütün çocuklar
nice ölümlerden geçmişlerdir
nice rüzgarlar içmişlerdir
gelincik tarlası çocuklar
(Emek koyun çocukların adını)
Gökyüzünün penceresinden şimdi
bir kuş havalansa
kanat çırpışlarında
hayatın yağmalanmış sevinci
-Kuş uçar rüzgâr kalır
(Sevinç koyun çocukların adını)
Uzay denizlerinde şimdi
bir balık ağlasa
gözyaşı billûrlarında
yüz bin umut kıvılcımı
-Alev uçar nazar kalır
(Umut koyun çocukların adını)
Çocuk bahçelerinde şimdi
bir çiçek açsa
hüzün sevince dönüşür
sevinç çiçeğe
-Ölüm uçar çocuklar kalır
(Mutluluk koyun çocukların adını)

refik durbaş

BRECHT ALFABESİ

Resimleyen: Nural BIRDEN

Evet, belki dondurma
bulursun
Ama daha çıkmamış.
Yine de belki demek
İyidir asla demekten

TV'de BUGÜN

17.00 HABERLER

17.05 OYUN HAVALARI

17.15 YILBAŞI ÇOCUK ÖZEL EĞLENCE PROGRAMI

Programda, Esenevler Lisesi Bağlama Grubundan oyun havaları, el, dil ve müzik becerilerini değerlendiren yarışmalar, üç küçük skeç, çocuk orkestrasında müzik, halk oyunları, TV çocuk korosundan şarkılar ve palyaço Yakup'tan güldürüler yer alıyor.

19.00 HARUN

Dizi filmin bugün yayınlanacak olan 6. ve son bölümünde, Harun, yargılama sonucu suçlu bulunarak çocuk ıslah evine gönderilir. Alışmaya çalışır ıslahevindeki yaşantıya. Okumaya devam eder. Bu arada, demir atölyesinde çalışmaya başlar. Çıkma günü yaklaşmaktadır.

19.25 SPOR

20.20 BİZİM ÇOCUKLARIMIZ

Programın bugün yayınlanacak olan son bölümünde, Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesinin çocuklara tanıdığı hakları içeren on ilkesi özetleniyor.

20.30 HABERLER

21.15 YILBAŞI ÖZEL EĞLENCE PROGRAMI

7. Sayfada